

Notulen van de vergadering van de raad van de gemeente Wassenaar, op dinsdag 16 januari 2024, gehouden in de raadzaal van het raadhuis "De Paauw"; aanvang 19.30 uur

Aanwezig zijn:

- dhr. L.A. de Lange, voorzitter;
- mw. M.M. Bellekom-Vogels, mw. S.K. Ettema-Walkate, mw. S.B. Everard, dhr. J.M. Gankema (vanaf 19.42 uur), dhr. H.J.M. Hendrickx, mw. J.M. Hofman-de Raad, dhr. R.R. Krabbendam, dhr. N.T.M. Klooster (vanaf 19.41 uur) mw. I. van der Marel, dhr. H.W. Mulder, dhr. G.L.H. Nijman, dhr. N.A. Pesman, mw. C.A. Rogge-Schneider, dhr. H. van Smirren, dhr. M.C. Stekelenburg, mw. P.A. van Vliet-van Dijk, dhr. B.R. Wesselingh, mw. M.P. Wuite, leden van de raad;
- dhr. R. Bloemendaal, dhr. L.N.M. van Doeveren, dhr. L.W. Koetsier, dhr. R.A. Zoutendijk, wet-houders;
- dhr. J. Kleinhesselink, raadsgriffier
Verhinderd: mw. D.C. van Deursen-van Gool, mw. S.M. van Eps-Habibe, mw. S. Hibbert, dhr. B.G. Paulides

1. Opening vergadering en mededelingen

De **voorzitter**: Dames en heren, hierbij open ik de raadsvergadering van de raad van de gemeente Wassenaar in het nieuwe jaar. Ik wil alle aanwezige raadsleden hartelijk welkom heten, maar ook alle mensen op de publieke tribune - u bent vandaag weer met velen aanwezig, mooi dat de democratie leeft - maar ook het publiek thuis, dat deze vergadering kan volgen en ook eenieder van de ondersteuning en natuurlijk ook de leden van het college. Fijn dat u er allemaal bent. En het zal u zijn opgevallen, vandaag hebben we de notulist ook in de zaal aanwezig. Vaak werkt mevrouw Van der Lee de verslagen uit vanuit huis, maar ze is er vandaag in het echt bij dus ze krijgt wat meer gezichten en meer idee van hetgeen hier speelt. Fijn, en uw werk gaan we straks weer vaststellen.

Ik heb een aantal berichten van afmeldingen ontvangen. Mevrouw Van Eps-Habibe heeft aangegeven vanavond niet aanwezig te zijn en dat geldt ook voor mevrouw Hibbert. De heer Paulides is ook niet aanwezig en van de heer Gankema heb ik begrepen dat hij vijf minuutjes later is, dus dat hij wel aanwezig is. Mevrouw Van Deursen-van Gool heeft haar ontslag ingediend, maar formeel ben je tot de dag dat je opvolger wordt benoemd, raadslid. Dat staat vanavond op de agenda, maar die meld ik nu dus ook nog even bij de afwezigen en later zal ik daar verder op ingaan. Dat zijn degenen die niet aanwezig zijn. U bent er gelukkig vandaag verder allemaal wel.

Vorige week liep het op dit moment ten einde, toen hadden we een mooie nieuwjaarbijeenkomst. Ik kijk daar met veel plezier op terug en hopelijk velen met mij. Tijdens die bijeenkomst wensten we vooral een vol en open raadhuis en dat is ook volop gebeurd. Er zijn ontzettend veel betrokken Wassenaarders en vooral ook allerlei maatschappelijke organisaties die elkaar hier ontmoetten in De Paauw en dat was mooi. Daar was ook de boodschap en de oproep om ook dit jaar met elkaar vooral te werken aan verbinding, elkaar ontmoeten en met elkaar het gesprek aangaan. Die verbinding wens ik u ook allen voor dit jaar in deze raad van harte toe, maar ook vooral heel veel plezier bij het invulling geven aan het belangrijke werk als volksvertegenwoordiger van deze mooie gemeente. En dan is het altijd goed dat je met elkaar verbonden bent en het gesprek voert, het debat voert, maar uiteindelijk ook met elkaar besluiten neemt. Daarvoor zijn we vanavond ook weer bij elkaar.

Overigens, nu de heer Paulides vanavond afwezig is, is de heer Hendrickx het langstzittende raadslid. Dus u mag er even over nadenken. Ik zal niet herhalen wat u zei, maar u gaf een uiting van enorme blijdschap over dit feit. Maar mocht het nog nodig zijn dat er een andere voorzitter komt, en als ik goed ben geïnformeerd, wordt er een set vragen gesteld waarbij dat het geval is, zullen we in een andere voorzitter moeten voorzien als u ervoor kiest om deze eervolle job niet op u te nemen.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, ik had me daar mentaal niet op voorbereid, vindt u het goed als ik mijn best doe om de heer Paulides alsnog te motiveren om hier vanavond aanwezig te zijn, of denkt u dat dat kansloos is?

De **voorzitter**: Elke poging is altijd waardevol, maar u zou ook de kring hier kunnen rondijken en om u te helpen. We hebben de heer Mulder al vriendelijk verzocht, want wij denken in scenario's, of die misschien die rol op zich zou willen nemen vanavond. Maar daar hebben we het dan gedurende de vergadering nog wel even over. Zijn er nog mededelingen aan de zijde van de raad? Dat is niet het geval. Dan heb ik begrepen dat de heer Van Doeveren nog een mededeling heeft namens het college.

Wethouder **Van Doeveren**: Voorzitter, ik was al kwijt dat ik nog een mededeling zou doen. De mededeling die ik wil doen, is dat we in overleg met RWS de software voor de stoplichten op de Rijksweg gaan vervangen omdat de stoplichten nu niet goed staan afgesteld en niet goed werken in alle situaties. Daarom komt er zo snel mogelijk nieuwe software. De procedure loopt al om de stoplichten op de Rijksweg weer goed te laten werken. Het is een drukke straat die we in Wassenaar hebben, wij zijn verantwoordelijk voor het beheer van de stoplichten en de software en dat gaan we in orde maken. Daarom hebben we een brief gestuurd naar RWS als beheerder van de weg. Dat wilde ik bij dezen mededelen.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Verder zijn er geen mededelingen. Ook verder niet aan mijn kant.

1.a Installatie raadslid

De **voorzitter**: Voordat we overgaan tot het vaststellen van de agenda wil ik eerst stilstaan bij het weer compleet maken van de raad na het aangekondigde vertrek van mevrouw Van Deursen-van Gool. Ik heb contact gehad met mevrouw Van Deursen en zij heeft aangegeven in deze omstandigheid geen behoefte te hebben om vanavond afscheid te nemen van de raad. Maar ik zal als uw voorzitter het afscheidscadeau, namelijk de karaf en de bloemen, persoonlijk aan haar overhandigen als voorzitter van de raad. Ik wil op deze plek ook wel kwijt dat ik haar wil danken voor haar jarenlange inzet hier als raadslid en vooral als raadslid dat enorm betrokken was bij het Sociaal Domein – ik zie gelukkig ook aan uw instemmend geknik dat u haar daarin herkent – en dat op uitstekende wijze invulling heeft gegeven aan het commissievoorzitterschap van de Commissie Mens & Maatschappij. Het beste voor haar en ik zal ook deze woorden nog persoonlijk aan haar overbrengen.

Dat brengt ons bij de installatie van een nieuw raadslid, namelijk van de heer N.T.M. Klooster. Om toegelaten te worden tot de raad is natuurlijk altijd allereerst de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven aan zet. Ik wil dan ook graag het woord geven aan mevrouw Bellekom-Vogels als voorzitter van die commissie.

Mevrouw **Bellekom**: Dank u wel voorzitter. Aan de gemeenteraad. De Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven heeft op grond van artikel 5 van het Reglement van Orde gemeenteraad Wassenaar 2018 en het vermelde in artikel W.1 van de Kieswet onderzoek gedaan naar de geloofsbrieven en de verdere bij de Kieswet gevorderde stukken, ingezonden door de op 29 december 2023 benoemde volgende persoon, de heer N.T.M. Klooster. De commissie rapporteert aan de raad dat zij bovengenoemde bescheiden in orde heeft bevonden. Gebleken is dat de benoemde aan alle in de Gemeentewet gestelde vereisten voldoet. De commissie adviseert tot toelating van bovengenoemde persoon tot lid van de gemeenteraad van Wassenaar. De commissie voornoemd bestond vandaag uit de heer Van Smirren, mevrouw Van der Marel en ikzelf. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bellekom, voor dit advies over de geloofsbrieven en ik dank met u de hele commissie. Fijn dat u de controle weer heeft gedaan. Dan komen we nu tot het besluit tot toelating en afleggen van de eed. Het besluit over de toelating betreft het besluit de heer N.T.M. Klooster toe te laten als lid van de raad. Ik stel voor om dat per acclamatie te doen. Kunt u daarmee instemmen? Dat is het geval. U stemt daarmee in en bent daarmee akkoord.

Dan is de heer Klooster toegelaten, gelukkig is de heer Klooster vanavond ook aanwezig met zijn echtgenote. Fijn dat u er vanavond bij bent. Ik verzoek de heer Klooster om naar voren te komen en in ieder geval alle leden voor zover dat mogelijk is, te gaan staan. Ik ga achter het spreekgestoelte staan.

Mijnheer Klooster, u heeft aangegeven de eed te willen afleggen. Dat betekent dat u aan het einde antwoordt met 'zo waarlijk helpe mij God Almachtig', met uw vingers in de lucht. Ik ga de eed voorlezen.

"Ik zweer dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.
Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.
Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als raadslid naar eer en geweten zal vervullen."

De heer **Klooster**: Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De **voorzitter**: Mijnheer Klooster, dan wil ik u van harte feliciteren met uw toetreden tot de gemeenteraad van Wassenaar. (applaus) Dan wil ik u ook graag namens de raad de bloemen overhandigen. U wordt door de bode naar uw plaats gewezen en is er opeens een bordje 'Klooster'.

Hiermee is het nieuwe raadslid, de heer Klooster geïnstalleerd. Mijnheer Gankema, welkom. Voor het verslag, de heer Gankema maakt inmiddels ook onderdeel uit van deze vergadering.

2. Vaststelling agenda

De **voorzitter**: Dan kunnen we verder naar agendapunt 2, het vaststellen van de agenda van vanavond. Bij de vaststelling van de agenda is het goed gebruik dat als leden nog iets willen toevoegen of veranderen aan de agenda, zij daar een verzoek toe doen. Ik heb begrepen dat de heer Gankema dat wil doen.

De heer **Gankema**: Dank u voorzitter, ik kijk recht in het gezicht van de heer Van Smirren en ik zie dat er wat lege plekken naast hem zijn, maar dat kan gebeuren. Hij heeft alle drankjes voor zichzelf.

Voor de agenda. Ik wil verzoeken om de beraadslagingen inzake het centrumplan te heropenen. Ik heb in het weekend nog een motie geschreven die ik graag wil indienen. Het leek me wel zo praktisch, omdat die hetzelfde onderwerp heeft, om dat bij dat agendaonderwerp te doen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. U doet het voorstel om het onderwerp dat als agendapunt 5 staat, de bespreking over de dorpskern, te heropenen en een derde termijn aan te gaan, alvorens we overgaan tot stemming. Ik begrijp dat mevrouw Rogge daar graag een reactie op wil geven. Mevrouw Rogge.

Mevrouw **Rogge**: Voorzitter, mag ik daar een vraag over stellen aan de heer Gankema?

De **voorzitter**: Zeker, dan is het misschien handig als de heer Gankema naar de overkant gaat, we hebben twee interruptiemicrofoons. Als u de vraag stelt, dan kan mijnheer Gankema direct antwoorden. Mevrouw Rogge.

Mevrouw **Rogge**: Bedankt voorzitter. We hebben natuurlijk over de dorpskern uitvoerig gesproken in de raadsvergadering van 19 december jl. in een eerste termijn. Toen was er eigenlijk geen tweede termijn nodig en eigenlijk is nadien ook geen aanvullende informatie gekomen. Dus ik heb twee vragen aan u. We waren al aan de stemming toegekomen dus waarom komt u nu met een motie op dit punt? En eigenlijk hebben alle partijen natuurlijk hun standpunten al ingenomen. Als we de beraadslagingen heropenen, zou dat nog iets kunnen wijzigen aan uw standpunt?

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Om de laatste vraag te beantwoorden, ik vermoed van niet. Hoe komt het dat ik nu alsnog een motie indien? Ik heb het weekend nog eens eventjes alle debatten teruggeluis-terd, ook de commissievergadering. Daarbij kwam tijdens de commissie ter sprake dat ik de vraag heb gesteld of de aanbestedingsregels juist zijn gevolgd en of er geen risico bestaat van een onrechtmatigheid. Toen ben ik nog eens even gaan bladeren en ik kreeg toevallig de nieuwsbrief van de VNG ook dit weekend, waarbij de nieuwe aanbestedingsbedragen werden genoemd. Dat leidde bij mij tot de conclusie dat er sprake zou zijn van een onrechtmatigheid als er direct gegund zou zijn. Dit bracht mij tot het schrijven van een motie en die motie heeft hetzelfde onderwerp als het centrumplan. Ik zou het ook als motie vreemd aan de orde kunnen doen, maar dat zou ook wat gekunsteld zijn. Vandaar dat ik verzoek de motie te mogen inbrengen tijdens dit onderwerp. Ik zal het kort toelichten en daarna kunnen we gewoon overgaan tot stemming.

De **voorzitter**: Heeft u nog behoefte aan een reactie?

Mevrouw **Rogge**: Nee, dank. De VVD zal het ook toestaan, maar ik wilde toch aandacht vragen voor het besluitvormingsproces dat we niet voor niets met elkaar hebben. Maar dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik u nu de mogelijkheid om uw plaats weer te bereiken. Kunt u instemmen met het feit dat we over de Versterking dorpskern in ieder geval de heer Gankema een derde termijn toestaan? Bij het bespreken van het punt zullen we natuurlijk inventariseren of u verder daar het woord nog over wilt voeren, alvorens we daarna overgaan richting de stemmingen. De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Puur voor de formaliteit, op het moment dat je een derde termijn inluidt, is het een derde termijn en niet gereserveerd voor een van de raadsleden.

De **voorzitter**: Zeker, daar heeft u helemaal een punt. Maar ik heb de heer Gankema als eerste spreker, naar goed gebruik, want hij heeft een motie ingediend. Zeker. Daarom zei ik ook 'ik ga daarna inventariseren bij de behandeling van het punt'. U bent akkoord dat we het zo gaan behandelen? Agendapunt 5 Versterking dorpskern krijgt een derde termijn, waarna de stemmingen zullen volgen. Dan besluiten we op die manier. Kunt u verder akkoord gaan met de agenda zoals die voorligt? De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja, er staat een motie van Hart voor Wassenaar in, die is zo ongeveer van de vorige eeuw. We trekken de motie in.

De **voorzitter**: Dat ging over de prullenbakken? O, sorry, bij agendapunt 5 over de verplichtingen. Even voor de helderheid. Dat was de motie Hart voor Wassenaar over verplichtingen Langstraat, zo heet die.

De heer **Hendrickx**: Als u van mening bent dat die de prullenbak in kan, dan bij dezen.

De **voorzitter**: Zeker. Voor alle zekerheid, de motie vreemd aan de orde van de dag over de prullenbakken staat nog steeds? Kijk eens aan. Hartstikke goed. Dan maakt die motie geen onderdeel meer uit van de beraadslagingen en wordt deze zo meteen verwijderd. Dan kunnen we de agenda verder vaststellen zoals die er ligt? Dat is het geval. Dan stellen we hem zo vast.

3. Inspreken

De **voorzitter**: Dan gaan we naar agendapunt 3. Dat is het inspreken. Er heeft zich vanavond een achttal sprekers gemeld. Conform ons Reglement betekent dat dat we met acht een verdeling moeten maken over een halfuur. Daarom bieden we elke spreker de mogelijkheid om drie minuten in te spreken. Dat weet u dan ook, dat is ook aan de voorkant aan u meegegeven. Als eerste wil ik het woord geven aan de heer Blok namens IJssalon Luciano.

De heer **Blok**: Dank u wel. Goedenavond. Ik sta hier niet namens IJssalon Luciano, maar als voorzitter van het Centrummanagement. Bedankt dat ik mag inspreken. Ik heb een hele speech geschreven waarin ik eigenlijk mijn boosheid van de laatste tijd kenbaar wil maken, maar ik ga het toch niet doen. We zijn namelijk zo ontzettend leuk begonnen in het nieuwe jaar, dus waarom zou ik dit nu weer allemaal gaan oprakelen? Alles is toch al gezegd, behalve dat iemand persoonlijk beschadigd is, maar dat is iets anders. Ik wens u een heel goede vergadering, ik hoop op een positief besluit, dat wel. Ik wil alleen nog een citaat uit de krant van een fel tegenstander nog even noemen 'wanneer het centrum wordt gerenoveerd, zullen de kansen van winkels verbeteren en de waarde van de panden stijgen.' Ik hoop dat ik u allen volgend jaar mag verwelkomen in ons mooie, nieuwe centrum. Dank u.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan geef ik nu graag het woord aan mevrouw Zwitser-Verkade, de Centrummanager namens Stichting Centrummanagement.

Mevrouw **Zwitser-Verkade**: Mijn naam is Femke Zwitser-Verkade, Centrummanager Wassenaar. Vanavond sta ik hier weer namens alle centrumondernemers met de hoop dat jullie ze steunen en gaan investeren in het centrum om het klaar te maken voor de toekomst. In de enquête die ik heb uitgezet onder de centrumondernemers blijkt dat bijna 90% van de winkeliers wil dat het plan zo snel mogelijk wordt uitgevoerd. Ze willen zo graag dat er nu eindelijk eens iets gaat gebeuren. Ze spreken over een onbetrouwbare overheid, die niet doet wat wordt beloofd. Nu wil ik echt niet meedoen met modder gooien, wat ik hier de laatste tijd veel te veel zie gebeuren, maar ik wil wel benadrukken dat het plan al was goedgekeurd. Het zou er komen. onze winkeliers voelen zich nu in de steek gelaten.

Overal in Nederland worden nu winkelcentra aangepakt. Dit is het moment. Er ligt een prachtig plan. Er betalen pandeigenaren mee, hoe bijzonder is dat? We maken kans op een subsidie en nog twijfelt men een beetje. We hebben geen tijd meer. Nu weet ik dat sommigen van jullie het plan niet goed genoeg vinden maar als we wachten tot iedereen het plan goed genoeg vindt, zijn we weer tien jaar verder, zijn er geen winkels meer en er zullen er altijd wel weer een paar zijn die het net niet goed genoeg vinden. Dus alstublieft, geloof me, het plan is meer dan goed genoeg. Het is prachtig en de tijd raakt gewoon op. Ik merk om me heen dat veel ondernemers moedeloos raken, boos worden, niet meer begrijpen wat er hier allemaal gebeurt. Het laatste dat we nu nodig hebben, is nog meer teleurgestelde mensen die zich door hun eigen gemeente tegengewerkt voelen.

Ze snappen niet dat er hier mensen zijn die het beste voor het dorp willen, maar tegen het plan zijn en ook niet precies kunnen uitleggen hoe het plan er dan wel uit moet zien, en wanneer dat betere plan dan zou komen. Zoveel negatieve energie de laatste tijd, en zo zonde dat de mensen die wel mee willen gaan met de tijd, langzaam gedemotiveerd raken. Ik zou u echt willen vragen onze ondernemers te laten zien dat jullie ze niet in de steek laten en de financiën beschikbaar stellen die nodig zijn om het plan onverkort te laten uitvoeren. Laten we nu doorzetten, voordat het te laat is en laten we meegaan met onze tijd, in plaats van een ingeslapen dorp zonder winkels worden. Dat willen we toch niet? Ik reken op jullie. Heel veel dank daarvoor.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik het woord nu graag aan mevrouw Mantel, bewoner en bestuursvoorzitter van de Vereniging van Eigenaren van de Van Hogendorpstraat.

Mevrouw **Mantel**: Dank u wel mijnheer de voorzitter, geachte wethouders, leden van de raad. Mijn naam is Inge Mantel-Duetz en ik ben inderdaad voorzitter van het bestuur van de vereniging van eigenaren van het appartementencomplex op de hoek van de Luifelbaan en Van Hogendorpstraat. Dichter bij het centrum kun je gewoon niet wonen. Dus u zult begrijpen waarom ik hier nu, namens mijn ruim vijftig medebewoners, voor u sta, want wij ervaren dagelijks de verrommeling en vervuiling van de straten om ons heen, zodra we onze voordeur uitstappen.

We willen vanavond dus heel graag van u dat groene licht voor het Centrumplan. Geen woorden meer, maar daden. Dat het centrum inderdaad nodig aan een grote opknapbeurt toe is, daarvan is uw raad inmiddels wel doordrongen, hoop ik. Maar waarover gesteggeld wordt is het prijskaartje dat eraan hangt. In dat kader wil ik graag een observatie met u delen van de helaas overleden Marc Chavannes, journalist en politiek commentator. Hij had kritiek op de bezuinigingsdrift van het kabinet Rutte IV en vatte dit aldus samen 'de prijs der dingen lijkt binnen de Nederlandse overheid relevanter geworden dan de waarde ervan'. Dat is, dames en heren, precies wat er momenteel gaande lijkt in uw raad met betrekking tot het voorliggende plan. Ik vraag u dan ook dringend om niet alleen maar te kijken naar het kostenplaatje, maar om ook tot de conclusie te willen komen dat dit prachtige architectonische ontwerp voor ons dorpshart de investering dubbel en dwars waard is.

Bovendien, wanneer die herinrichting is gerealiseerd met al zijn mooie details, toekomstbestendig, duurzaam en groen, zijn wij inwoners van Wassenaar het prijskaartje dat er ooit aanhing echt al lang vergeten. Ik dank u voor uw aandacht.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Van Herk in zijn hoedanigheid van voorzitter van de Wassenaarse Bedrijven Contactgroep.

De heer **Van Herk**: Geachte voorzitter, geacht college, geachte leden van de raad. Voor wie mij niet kent, mijn naam is André van Herk en ik spreek hier vanavond graag in omdat ik jarenlang zeer nauw betrokken ben bij allerlei ontwikkelingen in Wassenaar. Hier is mijn geboortegrond. Ik houd van Wassenaar. Ik ben op diverse manieren al jarenlang betrokken bij Wassenaar. Ik maakte vele burgemeesters en besturen mee. Met bijna iedereen werkten we aan een mooi, sociaal, gezond, aantrekkelijk Wassenaar.

Daarnaast leidde ik jarenlang een internationaal verhuisbedrijf. Ook daar was ik een dominant figuur en een strever, maar ik probeerde toch met de mensen om me heen altijd dat te bereiken wat goed was voor ieder.

Ik richtte samen met de directeur van De Wassenaarse Krant de WOB op. Ik ben voorzitter van Blauw-Zwart en voorzitter van De Stille Kracht. Ik heb ook plannen en initiatieven zien komen en gaan maar nog nooit heb ik meegemaakt en gezien wat er rond het Centrumplan is gebeurd. Het verbijstert mij, het baart me zorgen en het maakt me verdrietig. Ik vind het moeilijk om te constateren dat een mooi en ambitieus plan inzet is geworden van een politiek spel. Het gaat al lang niet meer om de inhoud en dat zou wel moeten. Ik zou bijna zeggen 'doe uw werk, doe waar Wassenaar recht op heeft. Houd op met armpje drukken. Beduvel de kiezers niet. Stuur geen mensen weg, respecteer elkaar en smijt geen geld over de balk door constant uit te stellen. En zorg dat de eerste schop zo snel mogelijk de grond ingaat. Doe waarvoor u bent gekozen, dan komt het goed. Dan kunnen we samen verder.' Ik reik u de hand en ik vertrouw erop. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan geef ik nu graag het woord aan mevrouw Huijbregts, programmamanager Nationaal Park Hollandse Duinen.

Mevrouw **Huijbregts**: Dank u wel, geachte raads- en collegeleden van Wassenaar. Mijn naam is Soet Huijbregts, programmamanager Nationaal Park Hollandse Duinen. Graag maak ik gebruik van de mogelijkheid om in te spreken om een toelichting te geven over hoe het Centrumplan van Wassenaar als parkpoort van het Nationaal Park Hollandse Duinen bijdraagt aan gezond ondernemerschap en regionaal bezoekersmanagement.

Nationaal Park Hollandse Duinen is het hele gebied tussen Hoek van Holland en Hillegom. Tegelijkertijd is het een netwerkorganisatie die de krachten van meer dan zestig partners bundelt om dit bijzondere gebied, nu en in de toekomst, te beschermen en te ontwikkelen.

Nationaal Park Hollandse Duinen ligt in het drukst bevolkte deel van Nederland. Het is een uniek gebied, waar landgoederen, duinen, bollenvelden, veenweide en dorpen en steden elkaar afwisselen. Het is enorm divers, steeds anders, en vol beleving. Overal in de Hollandse Duinen zijn dicht bij elkaar landschapsovergangen te vinden. Hier zijn meer dan 700 planten en diersoorten te vinden.

De komende decennia zal de omvang van inwoners en bezoekers toenemen. Deze toename zorgt ook voor druk op de natuur. Dat leidt tot de noodzaak op regionaal schaalniveau bezoekersmanagement te organiseren. Dit is gericht op de bescherming van de kwetsbare natuur en tegelijk om mensen te laten genieten van natuur, landschap en erfgoed. Het ontwikkelen van een netwerk van zogenaamde parkpoorten verspreid in de verschillende landschappen in het gebied, draagt daaraan bij. Voorbeelden van parkpoorten zijn de Koekamp bij Den Haag Centraal, Buitenplaats Ockenburgh en Kasteel Duivenvoorde. Parkpoorten heten bezoekers welkom. Het zijn plekken van waaruit bezoekers Hollandse Duinen kunnen ontdekken. Opstappunten voor verkenningstochten, te voet, per fiets of over het water. De poorten bevinden zich dan ook op knooppunten van recreatieve routes, zijn goed bereikbaar per auto en openbaar vervoer en er zijn horecavoorzieningen. Het zijn unieke plekken elk met een eigen identiteit en verhaal. Het centrum van Wassenaar is een mooie aanvulling in dit netwerk van parkpoorten. Het onderscheidt zich door de aanwezigheid van omvangrijke hoogwaardige natuur, landschap en erfgoed, ingeklemd tussen de stedelijke agglomeraties van de Haagse en Leidse regio. Het centrum is een aantrekkelijke gastvrije bestemming voor bezoekers om als uitvalsbasis of als rustpunt te gebruiken. Tegelijkertijd wordt men geïnformeerd en geïnspireerd door wat er in het centrum en de directe omgeving te beleven valt. Inspirerende voorbeelden zijn de dorpscentra van Bergen aan Zee en Domburg. Zij hebben een gelijksoortige functie.

Nationaal Park Hollandse Duinen is dan ook enthousiast over het Centrumplan van Wassenaar. Het ontwikkelen van een parkpoortfunctie in het centrum biedt een kans voor een integrale benadering bij het vinden van eigentijdse oplossingen die passen bij een aantrekkelijk en gezond ondernemerschap in Wassenaar. Hoe hier een vorm aan geven die past bij deze mooie en unieke plek en waarin Nationaal Park Hollandse Duinen herkenbaar terugkomt, is een mooie uitdaging om in gezamenlijkheid verder uit te werken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de heer Kroon, voorzitter van de Bedrijven Investeringszone Wassenaar Centrum.

De heer **Kroon**: Dank u wel mijnheer de voorzitter. Goedenavond, mijn naam is Cees Kroon, voor meerderen wel bekend. Ik ben de voorzitter van de BIZ Wassenaar Centrum en eigenaar van een aantal panden aan de Luifelbaan en de Dorpsstraat.

Ik sta hier niet voor de eerste keer maar ik hoop wel dat dit de allerlaatste keer is voor wat dit onderwerp betreft. Wat tijdens de gemeenteraadsvergadering van 19 december jl. is gebeurd, vind ik echt zorgwekkend. U heeft het al meerdere keren gehoord vanavond. Verder wil ik het er niet over hebben maar ik vind het wel beschamend dat we weer hier staan om de stemming over dit belangrijke onderwerp, het plan voor de dorpskern, mee te mogen maken.

Ik wil u er nogmaals op attenderen dat we als bestuur van de BIZ en als vertegenwoordiger van de pandeigenaren in het centrum waarvan een groot aantal ook individueel een financiële bijdrage heeft geleverd, het van het allergrootste belang vinden dat het plan uitgevoerd zal worden. Er is door de gezamenlijke pandeigenaren ruim € 500.000,00 opgehoest omdat we dit plan heel, maar dan ook heel belangrijk vinden. Het is ook een unieke samenwerking die aangeeft hoe belangrijk investeren in de dorpskern is, juist ook door de gemeente.

In onze toezegging voor het bedrag stond dat een van de voorwaarden was dat het uitvoeren van het plan voor 31 december 2023 moest zijn goedgekeurd. Wij waren toen nog hoopvol. Maar we hebben onze voorwaarden gewijzigd tot eind januari 2024 vanwege de situatie, u wel bekend. Uiteraard blijft de voorwaarde uitvoering van het hele plan en zonder wijzigingen zoals besloten in de raadsvergadering van oktober 2020 van kracht.

Ik wens u een goede stemming toe en ik reken erop dat u vanavond de enige juiste beslissing neemt. Dan halen wij na ruim zeven jaar eindelijk opgelucht adem. Ik dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de heer Kaptein.

De heer **Kaptein**: Dank u wel, goedenavond. Ik ben ook wel redelijk bekend, dacht ik, in deze buurt, dus daar hoeft ik niets over te vertellen.

Moet u luisteren, ik sta hier als bezorgd burger. Ik sta hier ook op persoonlijke titel, niet namens de BIZ of weet ik wat. Ik hoor tegenwoordig zoveel gedoe binnen de gemeenteraad. Ik zie dingen

in de krant staan, ik hoor dat er opnames worden gemaakt bij de Vrienden als de wethouder daar praat. Ik zie en ik hoor zoveel rare dingen, ik hoop dat niet dat binnenkort de commissaris van de Koning weer in gaat grijpen en dat we dus misschien wel naar Den Haag gaan. Ik weet ook dat er mensen zijn die zeggen 'hoera, want dan kan ik een ooievaarspas aanvragen', maar ik denk niet dat dat de bedoeling is. Daar maak ik me op dit moment heel veel zorgen over. Het plan op zich, dat is top, moet gewoon doorgaan. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Als laatste, de heer Veen.

De heer **Veen**: Goedenavond. Ik ben inwoner van Wassenaar sinds achttien jaar woon ik hier. Mijn ouders hebben lesgegeven op het Rijnlands Lyceum. Ik heb het in 43 jaar redelijk goed gevolgd. Ik heb in het centrum gewoond. Ik ben [onverstaanbaar] kunstenaar in de [onverstaanbaar] communicatie en vormgeving. Daar lig ik nu uit. Ik woon nu in het dorp, door omstandigheden. Dat maakt niet zoveel uit. Ik ben geen spreker, maar een doener. Maar dat gaat niet meer.

Ik verplaats me in massa's, in mensen en in wat mensen voelen. Daar was ik behoorlijk goed in. Er is gevraagd om naar het plan te kijken. Ik wist helemaal niet dat het zo erg was, wat er aan de hand is. ik heb het helemaal niet gevolgd ook. dus ik weet het pas sinds kort. Ik heb ernaar gekeken en ik ga zelf naar het buitenland, dus ik heb er straks geen baat meer bij, maar ik zoek de gezelligheid en de saamhorigheid, die mensen onder elkaar vinden. Dat is ver te zoeken als het zo'n zootje wordt, als het zo'n rommeltje wordt. Ik heb de plannen gezien, die zien er best gunstig uit. Ik denk dat dat mensen vasthoudt want vroeger moesten we naar Den Haag of Leiden om gezellig te gaan winkelen, dat moeten wij ook doen. Voor minderbedeelde mensen moeten er ook bankjes zijn, er moet een toilet komen, het moet groen zijn. We moeten dat leefklimaat veranderen. Ik wist niet dat dit allemaal aan de hand was, dat hoorde ik net vanavond. Ik denk dat het gezamenlijke doel is om dit plan uit te voeren. Dus dat iedereen er baat bij heeft. Ik weet niet waarom het niet gebeurt, of dat vanwege geld is, of andere doeleinden. Je verdient het op een gegeven moment echt terug. Dat heb ik in de commercie ook gezien. Als je er goed over nadenkt en je weet wat mensen willen en je reageert er goed op, verdien je het altijd terug. Ik denk dat de zoektocht naar menselijkheid, voor jong, oud, rijk en arm, in combinatie gewoonweg het mooist is en niet alleen maar voor één groep of uit kostenbesparing of zo, dat geld zul je terugverdienen. Ik vind het plan er gewoon goed uitzien, voor de burgers, voor de winkels en voor de gemeente. Dat was het.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dank u allen voor uw inspraakreacties en daarmee zijn we aan het einde gekomen van de insprekers.

4. Notulen

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 4, de notulen van de laatste raadsvergadering van 19 december 2023. Zijn er nog opmerkingen over de tekst, of kunnen we die gewoon vaststellen? Dat is het geval, dan zijn de notulen bij dezen vastgesteld.

5. Versterking dorpskern

De **voorzitter**: Dan zijn we gekomen bij het onderwerp van de avond, namelijk de versterking van de dorpskern. Ik ga inventariseren. De heer Gankema voor de derde termijn. De heer Gankema heeft al aangegeven een motie te willen indienen dus ik zal hem als eerste het woord geven. Wie wil er verder over dit onderwerp het woord? Dat is de heer Krabbendam en de heer Hendrickx, mevrouw Ettema en ten slotte mevrouw Rogge. Dan is dat de sprekersvolgorde en geef ik graag als eerste het woord voor de derde termijn aan de heer Gankema.

De heer **Gankema**: Dank u voorzitter, ik had daarstraks al toegezegd dat ik het kort zou houden. Graag dien ik een motie in om te vragen aan de accountant of de voorgenomen gunning aan de uitvoerder van het inrichtingsplan Centrum rechtmatig is. Als ik kijk naar de bedragen die ermee gemoeid zijn en de drempelbedragen die in de richtlijn Europese aanbesteding werken worden genoemd, dan zou het zo kunnen zijn dat er sprake is van een onrechtmatigheid. Ik wil dit graag laten toetsen door de accountant. Ik veronderstel dat dit binnen een week kan gebeuren zodat we daar duidelijkheid over hebben. Dan weten we in ieder geval dat we goed bezig zijn. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan is hierbij de motie ingediend en maakt onderdeel uit van de raadslaging, het slotje wordt eraf gehaald en dan kunt u deze zien. Dan geef ik graag het woord aan de heer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Dank u wel voorzitter, de sprekers van vandaag vragen ons om duidelijkheid, en liefst dus ook goedkeuring van het plan. Laat ik daar duidelijk over zijn namens mijn fractie: wij zullen dat groene licht geven en als daar een meerderheid in deze raad voor is, zal het plan uitgevoerd kunnen worden.

Ik wil het verder niet heel uitgebreid meer over het plan zelf hebben, want dat hebben we al uitgebreid met elkaar besproken. Het raadsbesluit is genomen, we hebben een krediet ter beschikking gesteld en we hebben het nu over het tweede krediet. Maar ik wil het wel met u over iets anders hebben want na de aanleiding van de gebeurtenissen op 19 december jl. is mijn fractie toch wel behoorlijk geschrokken van hoe wij elkaar de maat nemen, hier in deze raad. Siri vindt er ook wat van, begrijp ik.

Wat er gebeurd is, heeft niets met de inhoud te maken, maar met het elkaar niet toestaan van een eigen afweging. Want het ging over dat artikel 28 van de Gemeentewet. Als je tot de kern van dat artikel komt, en dat gaat over het wel of niet hebben van eigenbelang, ligt het uiteindelijk bij het raadslid zelf om die afweging te maken. Door zoveel druk op te bouwen aan de voorkant, en aan de achterkant, door te dreigen met het voordragen voor vernietigen van een genomen raadsbesluit, komt het raadslid waar het om gaat in een behoorlijk lastige situatie terecht. Die druk is, wat mij betreft, onterecht geweest. Ik ga niet de hele jurisprudentie met u bespreken, maar artikel 28 gaat over het wel of niet hebben van een eigenbelang en de wetswijziging van de Gemeentewet zag met name op 'stel dat je een eigenbelang hebt, neem dan niet deel aan de hele beraadslaging'. Dus niet in de commissie, niet tijdens de raad en niet aan de stemming, en dien ook alsjeblieft even geen moties of andere dingen in, bemoei je niet met het dossier. Maar het zegt niets over wel of niet stemmen. Die afweging maakt het raadslid gewoon zelf.

De **voorzitter**: Interruptie van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter, ik had gehoopt dat we dit niet zouden doen vanavond en dat we strak naar de stemming zouden gaan, want dit roept natuurlijk wel weer het een en ander op. Maar de vraag die ik aan de heer Krabbendam heb, is heel eenvoudig. In 2019 heeft het betrokken ex-raadslid besloten om vanwege vermeende belangenverstrengeling zich terug te trekken uit de beraadslagingen. Is dit een andere situatie dan toen, of niet?

De **voorzitter**: De heer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Het is een persoonlijke afweging en die kun je dan maken, die kun je op dit moment maken. Het kan ook zomaar zijn dat je op dat moment onterecht de afweging hebt gemaakt om je terug te trekken, samen met een ander raadslid. Wat ons betreft, zouden we er heel voorzichtig mee moeten zijn elkaar de maat te nemen en zouden we het elkaar zoveel mogelijk moeten toestaan het democratisch recht uit te oefenen in deze raad. Het verbaast me dan ook zeer dat het met name vanuit de fractie van Lokaal Wassenaar! de druk aan de voorkant zo is opgebouwd omdat het toch ook die fractie van Lokaal Wassenaar! is geweest die hier meerdere keren in deze raadzaal heeft gepleit voor het zoveel mogelijk ruimte aan elkaar geven om die democratische instrumenten in te kunnen zetten. En toch lukt het dan niet om het uiteindelijk gewoon bij het raadslid zelf te laten liggen. Dat vinden we heel erg jammer en dat kan hier niet onbenoemd blijven in deze raadzaal. Daarom maak ik er op dit moment namens mijn fractie een punt van en wil ik graag met u delen hoe wij daartegen aankijken.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Hendrickx, vervolgvraag.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, ik had een vervolgvraag. Maar die slik ik in. Ik was niet van plan hier in de derde termijn iets te zeggen, maar met deze voorzet zal ik mij in de derde termijn ook richten op de onjuistheden van de heer Krabbendam en het vervelende om dit nu op deze manier op te brengen.

De **voorzitter**: Het is aan u om invulling te geven aan uw derde termijn. Volgens mij is er nog een interruptie van de heer Gankema.

De heer **Gankema**: Dank u wel voorzitter. Ook wij hadden niet de intentie om vandaag over dit onderwerp uitgebreid te spreken, maar ik voel toch de behoefte om even te weerspreken dat wij expliciet hebben aangegeven dat het altijd, te allen tijde, aan het raadslid zelf is, om die afweging te maken. Wat we wel hebben gedaan, is dat we een discussie wilden voeren over de norm die wij gezamenlijk hier als raad plachten te gebruiken. Als we dat niet doen, zet je daarmee een nieuwe norm en we hebben niet voor niets juridisch advies gevraagd. Als daar dan klip-en-klaar wordt gesteld – ik quote even uit mijn hoofd – 'het raadslid moet niet meestemmen', moet je daar wel iets mee doen, vind ik. Vandaar dat we het bespreekbaar hebben willen maken. Het is jammer dat het

zo gevoeld werd als druk opvoeren, maar we zijn expliciet begonnen met 'de uiteindelijke afweging ligt bij het raadslid zelf'. Daar wil ik het bij laten voor deze hele discussie want volgens mij hebben we hier genoeg over gesproken. Fijn dat we het even hebben gedeeld, we verschillen waarschijnlijk van mening maar we hebben het nu over het centrumplan.

De **voorzitter**: De heer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Het punt dat de heer Gankema maakt, is uitermate terecht. Het gaat er inderdaad om dat je het recht hebt als raad om je voor de stemming uit te laten over het mogelijk hebben van een eigenbelang, dus ik volg u daar volledig. Dat is ook zo. Maar het is op een gegeven moment wel de manier waarop, met zowel aan de voorkant als aan de achterkant, wat ik net heb benoemd, de dreiging van vernietiging van het raadsbesluit. En op een gegeven moment voelt een raadslid zich dan niet meer vrij. Dat punt heb ik duidelijk willen maken. En laten we hier ook duidelijk over zijn dat we allemaal onze eigen politieke doestellingen hebben. Die doelstellingen leg je vast in een verkiezingsprogramma. Laten we dan ook zeggen, ons verkiezingsprogramma en het coalitieakkoord zijn heel duidelijk: wij willen graag dat het centrumplan uitgevoerd wordt. De tegenstanders van dit plan hebben ook hun eigen politieke doelstellingen: liever niet dat dit plan aangenomen wordt. Misschien wordt het ook wel niet helemaal gegund. Als je er dan voor kiest om dan toch het plan niet door te willen laten gaan, spelen daar ook afwegingen. Lokaal Wassenaar! heeft niet voor niets de coalitieonderhandelingen verlaten. Door middel van het persbericht hebben ze kenbaar gemaakt niet aan dit plan mee te willen werken. Zie hier dan ook de opstelling en de houding rond dit dossier. Ik denk dat dat ook hier weer benoemd zou kunnen worden in deze raad en dat doe ik dan ook.

De **voorzitter**: Dat levert een vraag op van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja, proef ik hieruit dat hier een impliciete beschuldiging ligt en uitgesproken wordt door de heer Krabbendam dat politieke partijen de wet, de techniek, de moraal, de juistheid misbruiken om een politieke beslissing te torpederen? Ik vind dat een heel erge beschuldiging en u moet dat ook waarmaken, maar ik weet op voorhand dat u hem niet kunt waarmaken. Dus u kunt erop antwoorden wat u wilt, maar wat u hier doet, is heel ernstig. Onbetamelijk. Ik zal er verder niet op reageren.

De **voorzitter**: Het is aan de heer Krabbendam om daarop te reageren.

De heer **Krabbendam**: Dank u wel. Dit zijn we gewend, dat u, wanneer een punt gemaakt wordt dat u niet zint, in de slachtofferrol kruipt en het toonbeeld van moraliteit bent in deze raad. Dat is dan uw keuze om dit te doen.

De **voorzitter**: Wilt u verder naar uw punt komen?

De heer **Krabbendam**: Ja. Ik ben heel helder in mijn betoog geweest en ik reageer nu op wat de heer Hendrickx mij net heeft toegevoegd. Wat ons betreft is politiek duidelijk waar wij voor staan, politiek is duidelijk waar deze coalitie voor staat. Laten we overgaan tot stemming nadat iedereen zijn zegje nog een keer heeft kunnen doen in deze derde termijn en dan overgaan tot de uitvoering. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank. De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, laat ik het anders formuleren. Nogmaals, ik was eigenlijk helemaal niet van plan om anders dan een stemverklaring aan dit onderwerp te wijden. Dat is één. Ten tweede, de motie van de heer Gankema. Wij steunen die motie. We zijn zeer geïnteresseerd om te horen van de wethouder wanneer zou blijken op enig moment dat inderdaad de rechtmatigheid van het proces niet juist is. Als hij hier ter plekke garandeert dat het proces juist is gegaan, kan ik me voorstellen dat hij met heel veel vertrouwen een onderzoek door de accountant tegemoetziet. De andere kant zou zijn, stel dat er op de een of andere manier toch iets fout is gegaan, dan is het ook goed wanneer we daar binnen een week – want je moet hier geen maanden over doen – uitsluitel over krijgen. Of hooguit binnen twee weken, afhankelijk van de beschikbaarheid van de accountant en de hoeveelheid tijd die hij ervoor nodig heeft. Dat is punt 2. 3, de insteek die we hadden, ook om niets te zeggen, is eigenlijk voor een deel ingegeven door wat in het voorgaande jaar is gebeurd en in de voorgaande raadsvergadering is gebeurd. Dat laten we achter. We gaan nu naar de stemming toe. Normaal gesproken zouden we strak de stemming ingaan, zonder inleidende woorden, met hooguit nog een stemverklaring. Dat was het beeld dat we zouden hebben wanneer de motie er niet tussendoor zou zijn gefietst. Dat er door de heer

Krabbendam toch misbruik van de derde termijn wordt gemaakt om, zoals hij gewoonlijk doet, te framen, halve waarheden te verkondigen en dingen te draaien... De kwestie hier aan de orde is, en laat ik daar duidelijk over zijn, is al langer aan de orde. Dit is al langer onderdeel van gesprek. Het was in juni jl. al onderdeel van gesprek. Ik ben het helemaal met u eens dat ieder raadslid zelf de beslissing neemt om af te wegen of er sprake is van belangen of geen belangen en of er sprake is van belangenvermenging of geen belangenvermenging. Dat u het nu zo frame dat een heleboel mensen hier druk hebben uitgeoefend op het betrokken raadslid om zich terug te trekken, vind ik ernstig. Die avond is er nauwelijks over gesproken. Het was al de week daarvoor besproken en het is in juni jl. aan de orde geweest. Dat is in de eerste plaats zo. In de tweede plaats is het zo dat, mocht het betrokken raadslid wel gestemd hebben, dan nog steeds aan de orde is dat het in de eerste hand aan de burgemeester is om vast te stellen of er wel of niet een rechtmatig besluit is geweest. Daar hoeft niemand zich mee te bemoeien. U moet de wet ook goed kennen. Wie dan ook in de hele wereld die een probleem heeft met dit besluit, kan het bij de minister aanhangig maken. Daar heb je geen raadslid voor nodig. Het toont aan dat u met uw geframe en halve waarheden en opzet van dingen toch wel iets wilt doen. Daarbij wil ik u ook duidelijk maken, ik voel me sterk genoeg om niet in de slachtofferrol te spreken. Maar dit is ook weer een onderdeel van uw frame. Nogmaals, ten aanzien hiervan: er is een raadslid dat in de situatie zit dat er een 11-10 meerderheid-minderheid is. Dat is een politieke keus geweest van de partijen die de coalitie vormen en een van de consequenties is, dat als er belangenverstrengeling is, de meerderheid van 11 misschien niet meer een meerderheid van 11 is, maar dat het 10 stemmen zijn. Dat is gebleken. Daar hebben de stemmen gestaakt. En laat ik duidelijk zijn, het is de wet, maar de wet is er niet zomaar. De wet is er om zuiverheid van het politieke proces en rechtsgeldigheid en rechtsgelijkheid neer te zetten. Als u hier zegt 'iemand is onder druk gezet om weg te lopen', is dat helemaal niet aan de orde. Het is juist een van de uitwerkingen van het feit dat je rechtsgeldig en rechtsgelijk en zuiver hier dingen doet. Ik blijf net zolang praten totdat u opstaat, daar zat ik een beetje naar uit te kijken. Het is weer gelukt, zoals dat altijd lukt.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx, dan geef ik de heer Krabbendam de mogelijkheid voor een interruptie.

De heer **Krabbendam**: Dank u wel. Zo kennen we u en u mag daar ook een show van proberen te maken, dat is aan u.

De heer Gankema had het net over de norm die we hier met elkaar neerzetten. Die norm is, denk ik, heel belangrijk. Misschien zouden we hier wat meer voortschrijdend inzicht kunnen tonen want er is ook geklaagd door een aantal andere raadsleden dat zij op andere dossiers zich gedwongen voelden om terug te treden en niet mee te stemmen. Ik denk dat dat niet de norm zou moeten zijn hier. Ik denk dat iedereen zich zo vrij mogelijk zou moeten voelen om mee te stemmen. Het is ook op basis daarvan dat ik denk dat we elkaar dus niet voortdurend de maat moeten nemen en zoveel mogelijk moeten proberen om de afweging bij het raadslid zelf neer te leggen. En als die slecht geadviseerd zijn in het verleden, zou dat niet de norm voor de toekomst en voor het hier en nu moeten bepalen. Bent u dat dan ook met mij eens?

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik moet heel eerlijk zeggen, ik heb heel veel moeite om het eens te zijn met een D66'er. Ik heb er tien jaar naast gewoond en dan wordt het lastig. Maar dat even terzijde. Er zijn een paar dingen die tellen. Belangenverstrengeling is objectiveerbaar, punt. Zeker in dit geval kun je redelijk objectief vaststellen wat belangenverstrengeling is en wat niet. Ik ben hier niet om iemand anders de maat te nemen, ik ben ook niet bang om de maat genomen te worden. Maar laat ik een voorbeeld noemen van hoe wij ermee omgaan, zoals bij ons moraliteit en normen aan de orde zijn. Gisteren moest ik hier aantreden vanwege het feit dat een van onze fractiegenoten een verkeersprobleem had en te laat kwam bij de commissieavond. Dat was aan de orde. Die fractiegenoot deed dat omdat een ander raadslid en fractiegenoot van ons op dat moment wist dat ze in dienst ging treden van het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) en daarom de discussie of het debat over de bunker niet meer kon voeren, want daar is het RVB bij betrokken. Dat zijn onze normen. Dus om iedere schijn – want dat is het uitgangspunt: bij twijfel niet inhalen – uit de weg te gaan, doe je dat soort dingen. Daar ben ik in deze situatie ver weg van en ik ken nog een paar andere voorbeelden van mensen in deze raadzaal die zich de afgelopen anderhalf jaar teruggetrokken hebben in besluitvormingen waar het er licht naar kon ruiken dat zij daarbij betrokken zouden zijn, er was niet eens belangenverstrengeling, maar betrokken. Dus kortom, het is niet zozeer dat ik de maat neem of de heer Gankema iemand de maat neemt. Nee, het is de wet en die wet is objectief. Als het zo zou zijn dat de minister zou besluiten om niet binnen vier weken te reageren op het aandraagen voor vernietiging, zou het besluit gewoon doorgaan. Dan heb je in ieder geval de vaststelling

van de juistheid van de positie van eenieder buiten deze raad, waar de politieke belangen, zoals u zelf al aangeeft, zeer nadrukkelijk aanwezig zijn. Dat is de zuiverheid van de gang van zaken.

De **voorzitter**: De heer Krabbendam. Ik ga even kijken of de heer Krabbendam nog behoefte heeft aan een reactie of een vervolgvraag.

De heer **Krabbendam**: Graag, dank u wel. De wet is de wet en dat ben ik helemaal met u eens en die ken ik ook. Ik heb me zelfs nog heel even verdiept in de memorie van toelichting. Volgens mij hebben meer raadsleden in deze zaal dat gedaan en dat had ik liever niet gedaan, maar soms moet je even zelf graven om te snappen hoe het precies zit. Volgens mij is de norm duidelijk en volgens mij heb ik net aangegeven dat ik het onnodig vond dat een van uw raadsleden van uw fractie zich op een bepaald dossier heeft teruggetrokken. Ik vond dat erg vergezocht en zag daar het nut niet van. Dat is een eigen afweging geweest, wellicht op basis van verkeerde advisering. Wat mij betreft is dat helemaal niet nodig en ik wil uw fractie complimenteren met hoe u omgaat met het RVB, dus volgens mij zijn we het daar helemaal over eens. Dan maken we kennelijk een andere afweging over het eigenbelang van het betreffende VVD-raadslid waar het bij dit dossier over gaat. Dat is dan de eigen afweging van andere fracties die het betreft.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, ik geloof dit verder wel. Je zult maar jurist in Rotterdam zijn geweest. Tegelijkertijd is het zo dat, nogmaals, het kernpunt van het hele verhaal is dat niemand van ons, zelfs de Koning niet, de minister niet, de raad niet, de burgemeester niet, iemand kan dwingen om zich niet aan de wet te houden, punt. Maar de gevolgen zijn ongeveer automatisch wanneer iemand zich niet aan de wet houdt. Zo simpel is het. Daar kunnen we lang over discussiëren en breed over discussiëren maar laat ik vooropstellen dat ik verre van me werp dat dit bij ons in gedachten kwam om een politiek spelletje te spelen om te kijken of we dit besluit konden tegenhouden. Want we weten verdomd goed dat je vervolgens toch in een situatie komt als vandaag en dat je wel erover gaat besluiten. Dan vind ik het van het uiterste belang dat er 19 december jl. is gezegd 'de stemmen staken', want dan kun je nooit achteraf zeggen dat er onzuiverheden plaatsgevonden hebben. Dat vind ik een belangrijke winst. En vanavond was onze opzet om dat aan de orde te stellen. We kwamen hier om te stemmen en we dachten dat we pak 'm beet 20.15 uur weer thuis zouden zijn. Dank voor uw inbreng waardoor het toch weer later wordt en ik aan mijn vrouw moet verantwoorden dat het toch iets later wordt dan 20.15 uur. Dank u wel.

De **voorzitter**: Het is gelukkig een openbare bijeenkomst en te volgen, dus... We gaan naar mevrouw Ettema.

Mevrouw **Ettema**: Dank u wel voorzitter, ik zal het heel kort houden maar ik had toch even de behoefte om nog heel kort wat te zeggen, nu we dan toch die derde termijn hebben. Ik wil in ieder geval nog extra dank uitspreken aan de insprekers die vanavond zijn gekomen. Ik vind het ergens ook misschien wel verdrietig dat het nodig was om nu weer langs te komen en dat ze zo de behoefte hadden om nog één keer hun verhaal te doen. Wij hebben het in ieder geval luid en duidelijk gehoord bij het CDA. Ik ben heel blij dat mensen de moeite namen om nog een keer de boodschap over te brengen. Dus dank u wel.

Graag wil ik daarnaast ook zeggen dat we inhoudelijk eigenlijk alles hebben gezegd namens onze fractie over het dorpskernplan. We hebben besluitvorming gehad. We hebben uitgebreid met elkaar gesproken, we hebben alle informatie gehad, we hebben er met elkaar over kunnen debatteren en alles is gedeeld. Er is echt alles aan gedaan om inhoudelijk dit dossier supergrondig en superzorgvuldig te behandelen. Dat wil ik ook nog even zeggen.

Ik wil toch nog even reclame maken voor mijn motie over het bezoekerscentrum want die is wellicht wat ondergesneeuwd in de rest van de gebeurtenissen. Maar ik zou het geweldig vinden als de rest van de raad meegaat in het creëren van een bezoekerscentrum als een fysiek onderdeel van die poort voor het Nationaal Park Hollandse Duinen. Het kan namelijk enorm bijdragen aan de spreiding van recreatie en het ontlasten van onze mooie, maar ook kwetsbare natuurgebieden. Dus bij dezen nog een keer kort de vraag of mensen mee willen tekenen. Dat zou mooi zijn. Dan kunnen we een positief signaal afgeven aan alle inwoners.

Verder nog heel even over het heropenen van de beraadslagingen. Wat mij betreft en onze fractie betreft was alle informatie eigenlijk al behandeld in de commissie. De vragen zijn al beantwoord dus we zagen niet onmiddellijk het belang om dat nu nog eens te doen, maar we staan het graag toe uit een hoffelijkheid die we graag ook hier in het openbaar willen uitspreken. Dat was de reden om dat te doen.

Maar ik wil toch nog heel even kort zeggen dat de manier van werken op dit dossier voor onze fractie toch ook heel erg heeft gevoeld als tegenwerken en onvoldoende in het algemeen belang

handelen. En dan wil ik op dit moment ook graag nog even herinneren aan – en ik vind het ergens ook wel een beetje verdrietig dat ik af en toe voel dat ik dat moet doen – ons amendement, ons amendement om de bestuurscultuur te verbeteren. We gaan met elkaar een traject in, we zijn het al in gegaan en waren een heel eind op streek om met elkaar de bestuurscultuur verder te verbeteren. Ik moet heel eerlijk zeggen dat wat er is gebeurd op 19 december jl. – en ik zal niet in de inhoud treden – en de afgelopen weken voor mij in ieder geval niet bijdraagt aan het verbeteren van de bestuurscultuur. Dus ik roep nog één keer op, hier ook weer, om met elkaar positief en constructief te werken in het algemeen belang. Dat verdienen onze inwoners en dat verdienen alle mensen die betrokken zijn bij de dorpskern. Dus laten we nu stemmen met elkaar en als u het echt meent om in het algemeen belang te handelen, verzoek ik u, stem voor mijn motie en stem voor het besluit. Dan laten we zien aan onze inwoners dat we gezamenlijk besluiten kunnen nemen om de bestuurskracht van Wassenaar heel hoog te houden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Er is nog een interruptie van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Twee dingen. Eén inhoudelijk met betrekking tot de motie. Dat wil ik eigenlijk op nummer 2 zetten. Het eerste is mijn opmerking. We hebben mevrouw Ettema al vaker hier zien staan en zeggen 'ik hoop dat we met zijn allen achter deze motie kunnen staan en het besluit kunnen dragen, raadsbreed, fantastisch', en dat soort dingen. Ik moet af en toe met een glimlach vaststellen dat we over sommige dingen van mening verschillen. Wij hebben daar... Over sommige dingen verschillen we van mening met elkaar en dat is een van de constituents, een van de onderdelen, een van de mooie dingen van het democratisch proces, dat je het niet over alles eens kunt zijn. Ik proef bij u vaker de moeite die u heeft met het feit dat we het niet helemaal eens zijn. Terug naar de inhoud van de motie. We stemmen tegen die motie en de reden dat we tegen stemmen is dat het beeld bestaat dat je aan spreiding van toerisme kunt doen en dat alle auto's naar het centrum van het dorp rijden, om daar op een witte fiets naar weet ik veel wat te gaan. De spreiding van toerisme, dat is het gevleugelde woord in dezen, waardoor bijvoorbeeld Meijndel ontlast zal worden. Ik kan u verzekeren, ieder gat dat op Meijndel getrokken wordt, wordt direct opgevuld en tegelijkertijd is het in de dorpskern ook hartstikke vol. Ik vind het een ondoordachte motie. Het is een motie die op ideeën is gebaseerd zonder dat er enige fundament aan gedachten achter zit, noch over de gevolgen, noch over de consequenties die het zou hebben op allerlei dingen die in Wassenaar gebeuren. Dus we stemmen tegen die motie en we willen best over vermindering van toerisme en recreatie met u praten, maar dan zult u constateren dat we het weer niet met u eens zijn, dus daar laat ik het dan bij. Dank u wel.

Mevrouw **Ettema**: Voorzitter, ik mis wel een vraag, want het was een interruptie en we zouden interrupties in twee zinnen doen, hooguit. Dat was de afspraak die we met elkaar hadden gemaakt.

De **voorzitter**: De constatering dat er geen vraag in zat, was een juiste maar u pakte al meteen de microfoon, anders had ik die opmerking gemaakt. Dus ik heb er ook geen vraag in gehoord, behalve dat ik er een stemverklaring in heb gehoord over de motie en u heeft de reactie van Hart voor Wassenaar gehoord. Ik dank u wel voor uw inbreng en ten slotte is het woord aan mevrouw Rogge.

Mevrouw **Rogge**: Dank voorzitter. Er is veel gebeurd de afgelopen tijd sinds de raadsvergadering en ook wel tot ons verdriet, dat kan ik hier wel zeggen. Ik wil daar nu eigenlijk geen woorden meer aan wijden, dat is genoeg gedaan, vooral ook omdat we niet moeten vergeten waar we het hier over hebben, waar het hier over gaat. We zijn hier tenslotte om goede besluiten te nemen voor Wassenaar, om ons in te zetten voor het dorp en voor de inwoners. Eén zo'n besluit dat dat laat zien, ligt vandaag voor en dat is de vernieuwing van de dorpskern. We hebben het erover gehad, het plan is aan alle kanten bekeken. Er zit heel veel goeds in voor alle inwoners. Het dorp wordt toekomstbestendig, leegstand wordt aangepakt. Er komt parkeerbeleid, het is een heel mooi en integraal plan waar alles in zit, dus hierbij wil ik nogmaals de steun uitspreken van de VVD-fractie die weer voltallig is, voor het plan dorpskern. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel en dan sluit ik hierbij de derde termijn van de raad af en geef ik graag het woord aan de wethouder die gaat over de dorpskern.

Wethouder **Van Doeveren**: Voorzitter, dank, het college hoopt natuurlijk wel stiekem dat u allen stemt voor het raadsvoorstel Samenhangende aanpak dorpskern, maar dat zal geen verrassing zijn, dat we na zeven jaar gaan investeren en doorpakken voor alle inwoners en ondernemers die we hebben. Ik houd het uiteraard kort want ik hoef eigenlijk alleen te reageren op de motie. Voor de rest zijn er geen specifieke punten voor het college genoemd, dus ik kom daarmee meteen tot

een oordeel over de motie, ook omdat er van de tweede termijn in de vorige raad geen gebruik is gemaakt en er niets is blijven liggen.

De motie is voor ons wel een principieel punt want die gaf wat lichte consternatie ook binnen de organisatie, de gemeente. Want de gemeente moet zich natuurlijk, dat ben ik met de heer Gankema eens en dat hebben we ook met elkaar gewisseld, altijd houden aan de aanbestedingsrichtlijn, zoals hij dat noemt, wat ik de Aanbestedingswet noem. Dat is de wet die voortvloeit uit de Europese richtlijn. Het staat ervoor dat elk gemeente zich daaraan dient te houden voor elk project waar zij aanbesteedt. Dat geldt natuurlijk ook voor dit project zoals we dat regulier met alle projecten doen. Maar de verwarring zit met de motie eigenlijk op twee punten. Allereerst maakt de Aanbestedingswet artikel 2.15, lid 1, duidelijk dat de waarde van de overheidsopdracht wordt geraamd naar de waarde op het tijdstip van verzending van de aankondiging van die overheidsopdracht of, indien de aankondiging niet is vereist, (niet in een aankondiging is voorzien), naar de waarde op het tijdstip waarop de procedure voor de gunning door de aanbestedende dienst wordt ingeleid. Dat betekent voor dit project even heel concreet – ik heb de juridische tekst erbij gepakt, omdat hij in zijn bijdrage zei dat hij ook naar de wet had gekeken dus ik vind het belangrijk om dat artikel even te citeren – dat het moment dat relevant is vanuit de Aanbestedingswet voor deze aanbesteding, voorjaar 2022 is. Toen is namelijk de aanbesteding in de markt gezet. Ook al wordt een aanbesteding door inflatie duurder, dat betekent niet dat als het bedrag hoger of lager is, dat iets uitmaakt want het telpunt volgens de wet is voor ons in 2022. Toen zaten we uiteraard met het oorspronkelijke krediet van € 2,7 miljoen ruim onder de Aanbestedingswet en dus bijna 50% onder de Europese aanbestedingsnorm. Daarmee houd ik staande en dat is voor ons ook een principieel punt, dat de aanbesteding goed is verlopen volgens de Aanbestedingswet.

Het tweede is waar de motie aan refereert, dat is een bij-argument, want dit is het juridische punt waar het op zit en waarop wij hard kunnen maken dat we zeker weten dat onze aanbesteding niet Europees hoeft te worden aanbesteed vanwege de peildatum. Maar het andere punt waar ik nog een beetje over val, is dat de waarde van de twee kredieten bij elkaar worden opgeteld. Maar de waarde van de inschrijving staat niet noodzakelijkerwijs gelijk aan de twee kredieten omdat we ook interne inhuur bij de gemeente zelf hebben, voor mensen die voorstellen schrijven en dergelijke, die je helemaal niet per se bij de aanbesteding mee hoeft te nemen. Maar in dit geval hoeven we dat helemaal niet te checken want het telpunt van de oorspronkelijke aanbesteding uit 2022 is ook nu het relevante bedrag voor de inschrijving en daarmee vallen we ruim binnen de Europese inschrijvingsnorm en handhaven we het standpunt dat het college de juiste procedure, toen en nu, heeft gevolgd.

We stellen voor om dit bij het rechtmatigheidsverslag van de accountant – dat u elke keer krijgt bij de jaarrekening – waarin alle onrechtmatigheden worden getoetst, als zou blijken dat wat u zegt zou kunnen. Dan zou dat moeten blijken uit het rechtmatigheidsverslag dat we halverwege het jaar gaan bespreken. Daarmee vinden we de motie overbodig en feitelijk onjuist en wordt die bij dezen ontraden.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dat was de beantwoording. Dan kijk ik of er nog behoefte is aan een reactie. De heer Gankema, heeft u nog behoefte aan een vierde termijn naar aanleiding van het advies over de motie? Ik kijk verder of er nog bij anderen behoefte is. Ik geef u de aanbeveling mee dat er ook stemverklaringen gegeven kunnen worden. We gaan het nu hebben over de motie en het advies dat gegeven is. De heer Gankema. Misschien is het handig als de wethouder blijft staan want er zullen vragen zijn aan hem over zijn advies over de motie.

De heer **Gankema**: Dank u voorzitter, ik heb notie genomen van het oordeel van de wethouder. Desalniettemin denk ik dat ik hier een punt heb. Het is een instrument van de raad om advies te vragen aan de accountant en daar volhard ik in. Dus ik blijf de motie gewoon indienen en vraag de raad om stemming en dan blijkt wel wat eruit komt.

Ik wil niet verwickeld raken in een juridische haarkloverij van peildata en bedragen en dergelijke. Dat is nu net waarom ik de vraag wil stellen aan een onafhankelijke instantie die we kennen. Die zal ja of nee antwoorden. Dat is ook de reden waarom ik het vraag aan een accountant en niet aan een jurist. Het is of rechtmatig of niet, en dan hebben we uitsluitel binnen een week.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja, voorzitter ook naar aanleiding van de motie, de stemverklaring komt dadelijk.

De wethouder zegt 'we kunnen de accountant vragen om de rechtmatigheid vast te stellen'. Dat gebeurt dan eens in het halfjaar, of eens in het jaar. Dat vind ik allemaal prima, best en fijn, maar we praten over een beslissing nu. We praten over een groot bedrag en als het zo is dat het heel rechtmatig is, weten we dat over een week. Als het zo is dat het niet rechtmatig wordt beoordeeld, weten we dat ook over een week en niet pas over een halfjaar. Ik weet het liever over een week

dan over een halfjaar. Dus ik begrijp niet waarom de wethouder zich verzet, ook voor zijn eigen zekerheid, tegen een externe controle op iets dat je binnen een week weet en dat het duidelijk maakt voor in ieder geval een deel van de raad, in zijn controleverantwoordelijkheid, dat het goed is. Ik steun daarin de heer Krabbendam, sorry, de heer Gankema volledig. Steun aan de heer Krabbendam is onmogelijk, maar ik steun de heer Gankema daar volledig in. Dank u wel.

De **voorzitter**: Heeft de wethouder nog behoefte om daarop te reageren?

Wethouder **Van Doeveren**: Heel kort, de reden waarom ik er niet in meega, is omdat het principiële punt moet zijn – en daar heb ik me echt uitgebreid op laten adviseren – dat ik sta voor de kwaliteit van onze ambtelijke organisatie voor de aanbesteding die destijds in 2022 is gedaan. We moeten ons altijd aan de Aanbestedingswet houden. We staan ervoor dat dat in dit geval op een correcte manier is uitgevoerd. Mocht dat niet zo blijken, dan hebben we altijd één keer per jaar natuurlijk dat bij de jaarrekening rechtmatigheid wordt getoetst. Dat doet elke accountant achteraf en nooit vooraf. Ik houd vast dat we ons aan de wet houden en daarmee – natuurlijk gaat u zelf over een verzoek aan de accountant, uiteraard – vind ik dat ik gewoon sta voor die aanbesteding, dat ik dan gewoon de motie moet ontraden, want ik heb zelf geen enkele twijfel over het feit dat die goed is aanbesteed.

De **voorzitter**: Dat levert nog een interruptie op van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter. Ik heb geen enkel oordeel over de kwaliteit van de ambtelijke organisatie. Ik vind het ook geen argument. Het is de wethouder die de verantwoordelijkheid heeft over het al dan niet correct ervan zijn. En laten we ook heel eerlijk zijn, het aplomb waarmee hij zegt 'ik sta voor de juistheid hiervan'... Ik weet het niet. We hebben hier zoveel kredieten gegeven die later minstens 50% tot 100% duurder uitvielen. Ik zoek alleen maar de zekerheid dat het er is en dat de wethouder zich hiertegen verzet, vind ik opmerkelijk. Het kost haast niets, het kost een week en dan weten we of het rechtmatig is of niet en dan is alle twijfel daarover uit de lucht. Dus ik snap niet dat hij die zekerheid, dat uitsluitsel niet zoekt.

De **voorzitter**: Helder. De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Ja, door de wethouder bezwaren te laten opwerpen breng je juist de ambtelijke organisatie in een positie waarin je haar niet wilt hebben. Als er niets aan de hand is, kun je gewoon een accountantsonderzoek laten doen en dan komt vanzelf het juiste oordeel naar boven. Als je naar een arts gaat en die doet een diagnose en je wilt een second opinion, gaat die arts ook niet zeggen 'ja, maar ik sta achter mijn oordeel en ik ben het er eigenlijk helemaal niet mee eens dat je nu naar een tweede arts toegaat'.

De **voorzitter**: Ja, nee, nu gaat u weer over en weer. Dit waren nog vragen aan de wethouder. Ik kijk heel even of de wethouder hier nog op wil reageren. Eigenlijk hoor ik dat u er uiting aan geeft dat u niet snapt waarom het college dit advies geeft, ik heb daar verder geen vragen over gehoord. Heeft u nog behoefte om daarop te reageren? Dat is het geval, en mocht u dan nog steeds vragen hebben, dan krijgt u die mogelijkheid. Maar eerst...

De heer **Hendrickx**: Sorry voorzitter, het ging om iets anders. Excuses aan de wethouder.

De **voorzitter**: Nu staan er twee microfoons open. Als u helderheid wilt geven over waar u nog een vraag over heeft aan de wethouder, dan wil ik ook kijken hoe we naar de kant gaan roeien.

De heer **Hendrickx**: Dit was niet naar de wethouder toe. Ik snap dat het nogal wat moeite kost om de discipline op de publieke tribune te handhaven, maar er beginnen zo langzamerhand wel reacties te komen en dat vind ik onaangenaam, laat ik het zo formuleren.

De **voorzitter**: Juist. Dat was nog een punt. Zeker. We moeten met elkaar de concentratie erbij houden, dat is een terecht punt. Ik kan dat ook niet helemaal waarnemen hier. Maar laten we snel naar het laatste antwoord van de wethouder gaan en dan gaan we ook langzaam richting besluitvorming. De wethouder.

Wethouder **Van Doeveren**: De reden is dat we weten dat het bedrag 100% zeker onder de Europese aanbesteding is omdat de relevante teldatum volgens de wet de datum van 2022 is. Daarom weten we dat gewoon zeker en vinden we in die zin de motie overbodig. Uiteraard zijn we door experts geadviseerd. Het college staat voor dat antwoord want eigenlijk is het onze

verantwoordelijkheid en daarom ontraad ik hem vanuit die principiële grond. Maar we zullen het bij de jaarrekening hoe dan ook zien, want de accountant doet altijd de controle achteraf.

De **voorzitter**: Ik dank u wel en daarmee is alles gezegd en besproken in dit dossier en gaan we over naar besluitvorming. Alvorens ik dat doe, ga ik inventariseren of er behoefte is aan een stemverklaring waarbij ik nu ga inventariseren wie die behoefte heeft. Dat is in ieder geval de heer Van Smirren en ik kijk even rond. De heer Hendrickx. Ik kijk verder, dat hadden we van tevoren gehoord, mevrouw Bellekom, de heer Gankema en dan mevrouw Hofman-de Raad. Dan geef ik graag het woord aan de heer Van Smirren. IK zeg het er maar even bij, dit gaat over een stemverklaring over het besluit over de Samenhangende aanpak versterking dorpskern Wassenaar in vier pilaren vast te stellen en daarmee te besluiten tot, dan krijgen we een aantal besluiten, a. tot en met f. verder een aanvullend investeringskrediet van € 2.850.000,00 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het vastgestelde Inrichtingsplan Wassenaar Centrum en bijdragen van derden te oormerken zodat deze uitsluitend worden aangewend voor de samenhangende aanpak voor de versterking van de dorpskern van Wassenaar. Dat is het voorliggende besluit. De heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Dank u wel voorzitter, de PvdA-fractie is verheugd over het voorstel. Het heeft wat ons betreft veel te lang geduurd, ook vanavond. Wat mij betreft, gaan we zo snel mogelijk over tot stemming. We zullen voor stemmen.

Met betrekking tot de motie van Lokaal Wassenaar! over het accountantsverzoek, zullen we tegen stemmen. Wat ons betreft, is de reactie van de wethouder glashelder en we hebben er alle vertrouwen in dat hij goed geadviseerd is dus we zullen daar niet voor stemmen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u ook. Het woord voor een stemverklaring is aan de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Speculerend op het aannemen van dit voorstel, feliciteer ik de winkeliers die voor het voorstel zijn met het aankomende besluit. Hart voor Wassenaar is altijd, vanaf het begin, tegen het voorstel geweest. We hebben dat goed en op de inhoud beargumenteerd. We zijn van mening dat het probleem van het dorpscentrum hier niet mee wordt opgelost en we hebben straks een veel mooier en veel fraaier probleem, maar nog steeds een probleem. Dat probleem is door trends die maken dat je anders over onze dorpskern moet nadenken. Dat hebben we niet gedaan en daarmee is zeven jaar verloren gegaan. Zeven jaar verloedering die het ertoe heeft gebracht dat het er gewoon niet goed uitziet. Een opknopbeurt van wat er nu staat is niet gelijk aan goed en toekomstgericht nadenken over de dorpskern. Dat is een gemiste kans.

Hoeveel het gaat kosten weet eigenlijk niemand. We weten dat het een paar jaar geleden begon met een kredietvoorstel van € 2,7 miljoen en inmiddels hebben we becijferd dat de totale kosten richting de € 7 miljoen gaan, minus de bijdragen van niet-gemeentelijke pandeigenaren van bijna € 0,5 miljoen. Ook recent zijn we niet goed geïnformeerd over de kosten en we zijn eigenlijk een beetje verbijsterd, dat is de hele fractie namens wie ik dit uitspreek, over het feit dat deze raad als controlerend orgaan niet tot voldoende diepgaand begrip wil komen.

Tijdens de afgelopen verkiezingen was het centrumplan een behoorlijk onderwerp. Nogal wat mensen hebben ons toen gezegd dat ze het belachelijk vonden. Wassenaarders hebben gestemd en de dragers van dit plan waren niet de winnaars van de verkiezingen. We vragen ons nog altijd af: is het goed voor Wassenaar? Is het goed voor de Wassenaar en wil de Wassenaar het? We kunnen slechts een vermoeden hebben van wat de Wassenaar er nu van vindt, maar we hebben wel een sterk vermoeden.

Ten slotte. Beslissingen worden genomen door volksvertegenwoordigers, niet door sprekers, mensen op de publieke tribune of belanghebbenden. De druk die door een aantal mensen is uitgeoefend op het democratisch proces, is aanzienlijk. Daarbij komt naar voren dat het leek of het een strijd was tegen één of twee personen die tegen dit plan zijn. maar ik kan u verzekeren, er zijn tien gekozen volksvertegenwoordigers tegen dit plan. Het is een nipte minderheid. Het draagvlak voor dit plan is het minste draagvlak dat denkbaar is, dat geeft te denken.

Het respect voor deze tien mensen als volksvertegenwoordigers van de Wassenaarse bevolking en voor ongeveer de helft van de Wassenaarders die door hen vertegenwoordigd worden, is ver onder de maat. En zoals al gezegd, je kunt vaststellen dat het draagvlak voor dit besluit uiterst marginaal is. Dat is een trieste constatering.

We gaan stemmen en we zullen vol overtuiging tegen dit plan stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Hofman-de Raad.

Mevrouw **Hofman**: Dank u wel voorzitter, er is tijdens de bespreking van het centrumplan in deze raad veel te doen geweest over de bijeenkomst van de Vrienden van Wassenaar in de Warenar. Ik was daarbij en ik wil daar graag het volgende over kwijt, omdat het bepaalt wat mijn stemgedrag zal zijn.

Op de vraag van collega Pesman wat de pandhouders ontvangen voor hun financiële bijdrage, antwoordde de wethouder destijds 'niets'. Even later echter reageerde hij op een terechte vraag uit de zaal hoe de wethouder de leegstand in het centrum dacht op te lossen, met de woorden 'we zullen ruimhartig zijn met vergunningen, dan kunnen pandeigenaren hun winkelruimtes splitsen in woningen en kleinere winkelloppervlaktes'. De pandeigenaren helpen de wethouder financieel met zijn centrumplan. De wethouder is ruimhartig met vergunningen. Dat alleen al klinkt niet goed. Maar het impliceert meer...

De **voorzitter**: Mevrouw Hofman-de Raad, mag ik wel aangeven dat het een stemverklaring is over hoe u gaat stemmen en geen extra termijn over... Die mogelijkheid is vandaag ruim geboden. Ik wil u echt vragen...

Mevrouw **Hofman**: Ja, maar het is wel essentieel dat ik dit zeg.

De **voorzitter**: Ja, daar ga ik van uit, maar het is een stemverklaring. Dus ik doe een oproep aan u om er ook echt een stemverklaring van te maken.

Mevrouw **Hofman**: Ik wil mijn stemverklaring onderbouwen met redenen en niet zomaar zeggen 'ik ben tegen dit plan'. Ik wil de redenen geven waarom ik straks tegen gaat stemmen. Dus ik wil graag de mogelijkheid hebben om dat te beargumenteren.

De **voorzitter**: Ik wil toch even, voordat ik u het woord geef, mijnheer Gankema, graag een toelichting geven. Een stemverklaring is aangeven waarom u stemt zoals u doet. Vanavond is er een hele extra termijn geweest om punten in te brengen. Die hadden daar dan ook uitbediscussieerd kunnen worden. Het is nu een eenzijdige communicatie waar ook verder niemand meer op kan reageren. Dat is volgens mij niet wat we moeten doen. Ik geef graag de mogelijkheid, en dat is voor elk individueel raadslid want u stemt allemaal met uw eigen stem, om dat te doen. Maar een hele aanloop waardoor we weer een extra debat krijgen, dat lijkt me niet de manier waarop we het zouden moeten doen. Wat mij betreft, is dat gewoon de uitleg van de stemverklaring en daar wil ik u graag het woord toe geven. Maar goed, u bent het er niet mee eens. De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Dank u voorzitter, ik heb begrip voor wat u vertelt en we hebben het van tevoren bekeken want het moet geen vierde termijn worden. Maar ik voel ook heel erg wat mijn fractiegenote zegt 'ik wil graag duidelijk onder woorden brengen'- zij heeft hier alle beraadslagingen gevolgd – dan vind ik dat ook aan een raadslid de mogelijkheid geboden moet worden om... Het gaat niet om de lengte, begrijp ik. Het is dat u zegt 'ik ben het niet eens met de inhoudelijke vorm waarin de stemverklaring wordt afgegeven'. Ik vind het toch goed voor het democratisch proces dat individuele raadsleden ook behoorlijk de ruimte krijgen om te vertellen waarom zij tot een bepaald besluit zijn gekomen.

De **voorzitter**: Daar neem ik dan toch kennis van. De stemverklaring is echt bedoeld om uiteindelijk een afweging te maken waarom u stemt, dus als u dat punt zou kunnen aangeven, waarom, dan lijkt me dat het geval. Eigenlijk mijnheer Hendrickx, om nu weer een heel ordedebat over de stemverklaring te houden... Ik wil met alle plezier in een fractievoorzittersoverleg nog eens kijken naar hoe we een stemverklaring doen, maar een stemverklaring is echt een korte verklaring waarom u dat doet, en niet een heropening van een termijn. Als u nu met een punt komt dan moet dat een punt van orde zijn, dat is gewoon een ordevoorstel.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, inleidend op mijn ordevoorstel: we praten hier over een groot project in Wassenaar en op het moment dat je op zo'n moment zegt 'stemverklaringen, na het proces dat we hebben doorlopen, moeten kort en puntig zijn', vind ik dat geen recht doen aan de inspanningen die ieder raadslid heeft gedaan ten behoeve hiervan, wat je er ook van vindt. Dat is het eerste.

Als ik dan tot een ordepunt moet komen stel ik voor dat we ruimhartiger – waar ken ik dat woord van? – zijn met betrekking tot het geven van tijd aan degenen die een stemverklaring hebben. Het is geen 23.45 uur, het is geen 23.55 uur, we zitten nog midden op de avond dus die ruimte is er. Om er dan op deze manier mee om te gaan, vind ik wat jammer. Laat ik het zo maar zeggen. Dus ik stel voor dat we iets ruimhartiger zijn en onder uw leiding daar ook iets ruimhartiger mee omgaan, met de stemverklaringen van deze en gene.

De **voorzitter**: De heer Van Smirren, ook een punt van orde. Ik ga het zo aan de orde stellen maar ik ga eerst heel even horen wat de heer Van Smirren hierover heeft te zeggen.

De heer **Van Smirren**: Punt van orde, eigenlijk een oproep aan mevrouw Hofman, ik ben een beetje bang dat ik al weet welke kant u op beweegt: kies uw woorden zorgvuldig. Ik maakte net uit uw woorden op dat u toch – ik heb daar eerder in deze raad bezwaar tegen gemaakt – een en ander in het schimmige trekt. Doet u dat alstublieft niet.

De **voorzitter**: Nee, maar dit is niet... Er is een punt van orde aan bod geweest en dat ga ik nu in stemming brengen. Zo werkt het. Nee, mijnheer Hendrickx, ik ga het punt van orde nu in stemming brengen. U heeft een punt van orde gemaakt. Dat ga ik in stemming brengen. Als u ook even wilt gaan zitten mevrouw Hofman-de Raad? Dan houden we het overzicht. Het voorstel van de heer Hendrickx is om individuele raadsleden meer ruimte te geven om de stemverklaring toe te lichten, behalve de korte toelichting waarom u stemt zoals u stemt. Wie is voor het voorstel om daar ruimhartiger in te zijn? Dat is de fractie van Hart voor Wassenaar en Lokaal Wassenaar! Wie is daartegen? Dat zijn de fracties van CDA, PvdA, VVD en D66. Daarmee is het voorstel verworpen. U heeft een ander ordevoorstel?

De heer **Hendrickx**: Ja, wij vragen vijf minuten schorsing voor overleg.

De **voorzitter**: Dat mag, hierbij schors ik de vergadering voor vijf minuten.

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren, als u allemaal weer zou willen gaan zitten en als u dat snel zou willen doen? Dames en heren, als u even uiterste concentratie zou willen betrachten, want het is echt heel belangrijk, we gaan namelijk richting de stemmingen en dat moet allemaal zorgvuldig gebeuren. Er is een schorsing aangevraagd door de heer Hendrickx, naar goed gebruik geef ik dan ook het woord aan de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, fijn dat wij overleg hebben kunnen hebben. Jammer dat een meerderheid van de raad stemverklaringen wil inkorten, oftewel de voorzitter de ruimte geeft om in te grijpen, wij zijn het daar niet mee eens. We denken dat het absoluut noodzakelijk is dat ieder raadslid de ruimte krijgt om zijn of haar stemverklaring af te leggen en ik zou dan ook nogmaals willen verzoeken om mevrouw Hofman-de Raad de ruimte te geven en mevrouw Bellekom de ruimte te geven om dat te doen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Zeker, dat ga ik ook doen en het is nu verder aan mevrouw Hofman-de Raad om een stemverklaring af te geven. En in de tussentijd heb ik doorgekregen dat mevrouw Rogge ook nog een stemverklaring zou willen afleggen ten slotte, die zal ik ook de ruimte daarvoor geven. Ik wil u ook geenszins uw democratische ruimte ontnemen maar u wel wijzen op de afspraken die wij hebben gemaakt. Het woord is aan u voor een korte stemverklaring, mevrouw Hofman-de Raad.

Mevrouw **Hofman-de Raad**: Ik zal snel spreken en ik ben gewend om kort en krachtig te formuleren, dus ik denk dat ik het zo ga houden. Die ruimhartigheid met vergunningen impliceert namelijk nog wat meer. In het centrum treedt door het beleid van de wethouder krimpflatie op. De vierkantemeterprijs mag dan hetzelfde blijven, je krijgt alleen minder vloeroppervlakte met een zogenaamd lage huur, waardoor de winkelruimten aantrekkelijker lijken voor nieuwe huurders. 'Lijken', zeg ik met nadruk, want minder oppervlakte betekent ook minder omzet. Ik weet in ieder geval van twee winkeliers die niet vanwege het gebrek aan bomen, fietsnietjes of mooie stenen het centrum hebben verlaten, maar vanwege het dwingende huurcontract dat hen werd voorgehouden; te hoge vierkantemeterprijs, te lange contractduur. Een levendig centrum waar mensen graag naartoe gaan, wordt in de eerste plaats bepaald door de aanwezigheid van vele leuke winkels. Ik ken zoveel bezoekers, niet alleen in Wassenaar, maar ik ken zoveel mensen ook van buiten Wassenaar, die heel graag naar Wassenaar gingen om te winkelen. Die zeggen allemaal 'vanwege die leuke winkels'. Deze leuke winkels blijven er en komen er als huurcontracten dusdanig zijn dat er ook nog wat te verdienen valt in de Langstraat. Ik vrees dat met het aanpalende beleid van de wethouder het tegenovergestelde gaat gebeuren en we na uitgaven van € 5 à € 6 miljoen nog steeds een zieltoegend centrum hebben in Wassenaar. Als er bij dit raadsbesluit tevens een concreet actieplan was gevoegd dat de leegstand van het winkelcentrum actief had verminderd op een andere manier dan voornamelijk het verkleinen van de winkeloppervlakten, dan had ik het onderhavige voorstel nog het voordeel van de twijfel kunnen geven, maar bij het ontbreken daarvan kan ik niet anders doen dan tegenstemmen en ik blijf hopen dat meer collega's denken 'beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald.' Dat was mijn stemverklaring.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik geef graag het woord aan mevrouw Bellekom.

Mevrouw **Bellekom**: Dank u wel voorzitter. Ik heb ook een A4'tje volgeschreven, maar ik zal proberen het te beperken. Oktober 2018 is er een eerste bijeenkomst geweest van de presentatie van het beeldkwaliteitsplan. Op dat moment waren daar nauwelijks bewoners aanwezig. Er is direct al een discussie op Facebook ontstaan waarbij veel mensen zich niet gehoord voelden, zij waren ook niet uitgenodigd. De gemeente heeft zich zelfs op Facebook verdedigd met de woorden dat er per deel van het centrum specifieke inrichtingsplannen zouden worden gemaakt, waarbij de bewoners ook van harte zouden worden uitgenodigd. De bewoners wachten nog steeds op een uitnodiging. Ik heb vanmiddag bewoners gesproken die zeiden 'we hebben allemaal ons e-mailadres ingevuld. We hebben nooit meer wat gehoord'.

Ik wil het ook hebben over de avond van de Vrienden. Ik was er ook bij en de wethouder heeft daar gezegd dat het inrichtingsplan niet veranderd is de afgelopen jaren. Maar er zijn wat dingen bijgekomen, zonder dat hier overigens participatie over geweest is. Ik vond het heel vreemd dat hij dat op dat moment zei. Ik zal nu even beëindigen met mijn conclusie. Overwegende dat dertig woningen aan het centrum worden toegevoegd zonder eigen parkeerverplichting, terwijl parkeren voor de bewoners nu al een groot probleem is, dat u schrijft dat parkeeraanscherping en aanpassingen extra financiën met zich meebrengen, zonder dat we weten om welk bedrag het gaat, dat we in de oppositie een grote achterban hebben die tegen de nieuwe bestrating in het centrum is en u nalaat te onderzoeken hoeveel inwoners van Wassenaar tegen een nieuwe bestrating zijn, dat de kern van mijn bezwaar is dat inwoners van ons dorp zowel binnen als buiten het centrum, onvoldoende hebben kunnen participeren, dat u niet bereid was om een multi-optiereferendum, noch een burgerberaad beeldkwaliteitsplan dorpskern voor de bewoners in te stellen en dat u met onze Wassenaarse inwoners de participatienota onvoldoende heeft toegepast, stem ik tegen het voorliggende besluit.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de heer Gankema.

De heer **Gankema**: Vandaag kreeg ik de vraag 'wat ga jij bij de stemverklaring zeggen?' Dat ik het een mooi centrum vind, er graag kom, en een opknappbeurt ook wil. Maar dat hoeft geen € 6 miljoen te kosten. Binnenkort gaan we in de raad weer spreken over hoe we willen omgaan met de financiële tekorten die op ons afkomen. Dan is het raar om nu onnodig veel geld uit te geven. Verder vind ik het erg ongelukkig dat we als gemeente een bijdrage vragen aan de pandeigenaren. Het gaat hier om publieke werken. Vreemd om hier dan een private bijdrage voor te vragen. Ik had nog liever die € 400.000,00 uit de publieke middelen betaald. Daar gaan we toch een brug over die we niet over zouden moeten gaan. Nu blijft er toch een waas over hangen van 'voor wat, hoort wat'. Het college geeft aan coulant om te gaan met vergunningaanvragen vanuit pandeigenaren. In het besluit wordt gesproken van een positieve grondhouding. Liever heb ik dat er een helder beleid is en dat het bestuur dit gewoon toepast. Dat is ook netter naar alle andere inwoners van Wassenaar. Die krijgen ook geen positieve grondhouding als ze een parkeervergunning, bouwvergunning of om een wijziging van bestemmingsplan verzoeken. Dan past de gemeente gewoon algemene regels toe. Ik heb insprekers horen zeggen 'ik ben overgehaald om mij in Wassenaar te vestigen met als toezegging dat ik een groter terras krijg', maar niet door mij. Ik ben blij dat u er bent en ik kom graag langs, maar als u boos bent, moet u zijn bij de mensen die toezeggingen hebben gedaan. Ik kijk als volksvertegenwoordiger naar het grotere plaatje en weeg verschillende belangen tegen elkaar af. Ik kijk of het centrumplan goed doordacht is. Dat is het idee van de zogenoemde poort naar de duinen in ieder geval niet. Ik kijk of het neerleggen van een nieuwe straat met natuursteen de leegstand gaat oplossen. Dat is niet het geval. Daarvoor moeten de huren omlaag. Ik kijk of het brancheringsplan realistisch en uitvoerbaar is. Dat is niet het geval. Kijk naar de nieuwe winkels die onlangs zijn geopend; een winkel met zonnepanelen, een winkel waar je kozijnen kunt kopen en een orthodontist. Prima. De vrije markt en hulde dat er ondernemers zijn die het aandurven. Maar het laat zien dat het idyllische plaatje van boetiekjes of wijnspecialist niet op de onzichtbare hand van Adam Smith kunnen rekenen.

Tot slot. Fiets morgen eens langs de rotonde aan het begin van de Langstraat. Deze is alvast opgeknapt en anderhalf jaar geleden met veel bombarie gepresenteerd. Ga er kijken en oordeel of het echt zo geweldig is. Er zal geen bezoeker aan Wassenaar van onder de indruk zijn. Het mag kritisch overkomen, maar ik zie de toekomst voor de middenstand wel degelijk positief tegemoet. Straks, met de nieuwe wijk in Valkenburg, zal het winkelend publiek verder toenemen. Wassenaar is een toeristische trekpleister en ook Wassenaarders zelf zullen blijven winkelen in het centrum. Positief dus over het centrum, maar negatief over het besluit waarover ik mag stemmen. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ten slotte een stemverklaring van mevrouw Rogge.

Mevrouw **Rogge**: Dank voorzitter. Ik dacht goed af te sluiten namens de fractie met een positieve noot. Het is tijd dat we eindelijk gaan stemmen over het plan Dorpskern, een plan waar reikhalzend naar wordt uitgekeken. Al zeven jaar lang. Alles zit erin. Wij denken dat dit een geweldige

impuls geeft aan Wassenaar, aan het dorp. We laten het dorp niet inslapen, maar we kiezen voor meer leven in de dorpskern en stemmen daarom met volle overtuiging voor dit plan.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan hebben we de stemverklaringen gehad, maar ik heb begrepen dat er nog een voorstel is. Punt van orde, de heer Mulder.

De heer **Mulder**: Dank voorzitter, ik wil graag hoofdelijke stemming vragen.

De **voorzitter**: Dat kan. Hoofdelijke stemming kan worden aangevraagd en dan hebben we hier de bowl. Nog even een vraag, is het hoofdelijke stemming over het besluit? Alleen het besluit, niet de moties? Alleen het besluit. Hoofdelijke stemming over het besluit. Dan gaan we nu een nummertje trekken en ga ik kijken met wie dat correspondeert op de lijst. Ik heb nummer 6 getrokken en dat is de heer Gankema. Dan geef ik als eerste zo meteen voor de stemming de heer Gankema het woord voor de stemming, dan ga ik naar de heer Hendrickx en zo naar beneden toe. De keuze is natuurlijk alleen voor of tegen. Dan ga ik nu beginnen met de hoofdelijke stemming waarbij ik dus aangaf dat ik met de heer Gankema begin. Voor ligt het besluit over de versterking Dorpskern, het besluit met een eerste beslispunt a tot en met f en twee volgende beslispunten. Mijnheer Gankema, bent u voor of tegen?

De heer **Gankema**: Tegen.

De heer **Hendrickx**: Tegen.

Mevrouw **Hofman**: Tegen.

De heer **Krabbendam**: Voor.

Mevrouw **Van der Marel**: Tegen.

De heer **Mulder**: Voor.

De heer **Nijman**: Voor.

De heer **Pesman**: Tegen.

Mevrouw **Rogge**: Voor.

De heer **Van Smirren**: Voor.

De heer **Stekelenburg**: Voor.

Mevrouw **Van Vliet**: Tegen.

De heer **Wesseling**: Tegen.

Mevrouw **Wuite**: Voor.

Mevrouw **Bellekom**: Tegen.

De heer **Klooster**: Voor.

Mevrouw **Ettema**: Voor.

Mevrouw **Everard**: Voor.

De **voorzitter**: Hiermee is besluit Dorpskern aangenomen met 10 stemmen voor en 8 stemmen tegen. (applaus) Dames en heren, dat is niet de bedoeling. We gaan ook nog stemmen over een tweetal moties. Daarover wordt niet hoofdelijk gestemd. Ik begin bij de eerste motie die er nog lag, de motie Dorpskern Wassenaar poort tot Nationale Park Hollandse Duinen.

Motie Dorpskern Wassenaar Poort tot het Nationaal Park Hollandse Duinen (ex artikel 32 RvO)

Ingediend door CDA, D66, PvdA, VVD

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 16 januari 2024;

constaterende dat:

- het grondgebied van de gemeente Wassenaar voor een groot deel bestaat uit natuur- en recreatiegebieden, waaronder het Natura 2000-gebied Meijndel & Berkheide;
- Wassenaar de kern is van het Nationaal Park Hollandse Duinen;

overwegende dat:

- de kwetsbare flora en fauna in natuurgebieden onder druk staan door toenemende bezoekersaantallen;
- spreiding van recreatie kan bijdragen aan het ontlasten van kwetsbare natuurgebieden;
- door het creëren van toegangspoorten buiten deze kwetsbare gebieden recreatieve bezoekers beter gespreid kunnen worden over het totale grondgebied van het Nationaal Park Hollandse Duinen;
- het centrum van Wassenaar uitermate geschikt is om te fungeren als een dergelijke toegangspoort;
- een bezoekerscentrum als representatieve entree onderdeel zou moeten zijn van de toegangspoort tot het Nationaal Park Hollandse Duinen waarmee een daadwerkelijk fysieke plek wordt gecreëerd;
- de extra bezoekers aan het Nationaal Park Hollandse Duinen met het centrum als toegangspoort een economische impuls zullen betekenen voor de winkels en horeca in het centrum van Wassenaar;

roept het college van B&W op om:

- na de vaststelling van het raadsbesluit Samenhangende Aanpak Versterking Dorpskern bij de uitvoering in overleg met het Nationaal Park Hollandse Duinen, de ondernemers in het centrum van Wassenaar en maatschappelijke organisaties zoals Stichting Hart voor Meijndel een toegangspoort te creëren tot het Nationaal Park waaronder een bezoekerscentrum in het centrum van Wassenaar;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Wie is voor deze motie ingediend door de fractie van het CDA, D66, PvdA en VVD? Voor zijn CDA, PvdA, VVD, D66. Wie is daartegen? De fractie van Hart voor Wassenaar en Lokaal Wassenaar! en hiermee is de motie aangenomen.

Dan kom ik bij de motie ingediend door de fractie van Lokaal Wassenaar! Motie vragen oordeel accountant over de rechtmatigheid van gunning na onderhandeling inzake uitvoering Inrichtingsplan Centrum Wassenaar.

**Motie Vragen oordeel accountant over de rechtmatigheid van gunning na onderhandeling inzake uitvoering Inrichtingsplan Centrum Wassenaar
Ingediend door Lokaal Wassenaar!**

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 16 januari 2024;

gehoord de beraadslagingen;

verzoekt de accountant van de gemeente Wassenaar een oordeel te geven over de rechtmatigheid van de voorgenomen gunning voor de uitvoering van het Inrichtingsplan Centrum Wassenaar;

overwegingen:

1. de gemeente Wassenaar is voornemens met de beoogde uitvoerder van het Inrichtingsplan Centrum Wassenaar een contract af te sluiten;
2. het college heeft bij de eerdere aanbesteding besloten om af te wijken van de aanbestedingsregels van de gemeente Wassenaar;
3. het bedrag was destijds nog niet hoger dan de aanbestedingsgrens;
4. de Aanbestedingsrichtlijn geeft aan dat het drempelbedrag voor Werken € 5.382.000,00 bedraagt (€ 5.538.000,00 per 1 jan 2024, maar de offerte voor het werk werd gedaan in 2023);
5. de Richtlijn geeft aan dat: per werk te bepalen, de toetsingsgrondslag is de waarde van het werk, inclusief de waarde van eventuele goederen die door de opdrachtgever ter beschikking worden gesteld. Indien het werk is gesplitst in meerdere percelen moet de waarde van diverse percelen worden opgeteld;
6. de waarde van het werk Inrichtingsplan Centrum Wassenaar uitkomt op € 5.590.000,00 (€ 2.740.000,00 + € 2.850.000,00 = € 5.590.000,00);
7. de waarde van het werk komt hiermee uit boven de aanbestedingsgrens;

8. de raad heeft een controlerende taak voor wat betreft de rechtmatigheid van de uitgaven;
9. het niet naleven van de aanbestedingsrichtlijnen kan leiden tot onrechtmatigheden en het niet verkrijgen van een positieve accountantsverklaring;
10. een oordeel vooraf over de voorgenomen gunning zou binnen een week gegeven kunnen worden door de accountant;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Wie is voor deze motie? Dat is de fractie van Hart voor Wassenaar en Lokaal Wassenaar! Wie is tegen de motie? De fractie van het CDA, PvdA, VVD en D66 en daarmee is de motie verworpen.

Dan kom ik bij de afsluiting van dit onderwerp. Het lijkt me goed dat we de vergadering voor vijf minuten schorsen want ik kan me voorstellen dat een aantal mensen op de publieke tribune zegt 'een motie vreemd aan de orde van de dag over prullenbakken? Misschien maak ik een andere afweging'. Maar de raad gaat nog wel door. Er rest mij als uw voorzitter te zeggen dat dit met elkaar een stevige weg is geweest waarbij ik ook vanavond heb gemerkt dat dit een besluit is geweest waar iedereen op zijn eigen manier naar kijkt en ook emoties bij komen kijken. maar een van u zei het ook vanavond, het is uiteindelijk wel een besluit van 21 volksvertegenwoordigers en ik heb er altijd grote waardering voor dat die 21 volksvertegenwoordigers een eigen afweging maken, een totale belangenafweging die daar ook voor is. Daarom is democratie ook zo mooi. Bij democratie wordt wel eens de misvatting gemaakt dat er winnaars en verliezers in zijn, mensen maken afwegingen en dat leidt uiteindelijk tot besluiten. Ik hoop ook dat we als raad van Wassenaar met dit besluit laten zien dat we ook naar de volgende besluiten toe uiteindelijk met elkaar dat goede gesprek aangaan en die besluiten nemen om uiteindelijk het beste te doen voor het dorp. Want daar zitten we met zijn allen hier voor. Ik dank u wel en ik schors de vergadering voor vijf minuten.

Schorsing

De **voorzitter**: Als de leden hun plek weer innemen en de rust weer terugkeert op de publieke tribune, dan heropen ik de vergadering.

6. Motie vreemd aan de orde van de dag

De **voorzitter**: Dames en heren, deze motie is vorige keer besproken, dat ging om een motie ingediend door de fracties Hart voor Wassenaar en Lokaal Wassenaar! met als titel Motie Prullenbakken. De stemmen hebben toen gestaakt in een 10-10-verhouding en nu is de heropening van de stemming, voor de tweede keer. want als de stemming staakt over een motie dan wordt die de volgende keer wederom in stemming gebracht. Dat wil ik nu ook gaan doen dus ik wil stemmen over de motie die voorligt, de Motie Prullenbakken.

Motie vreemd aan de orde van de dag Prullenbakken Ingediend door Hart voor Wassenaar en Lokaal Wassenaar!

De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 19 december 2023;

constaterende dat:

- openbare bankjes in Wassenaar mede worden gebruikt door de Wassenaarse jeugd om te chillen;
- zwerfafval rondom openbare bankjes nog steeds een probleem is;
- niet alle openbare bankjes in Wassenaar zijn voorzien van een prullenbak;

in aanmerking nemende dat:

- gedragsverandering kan worden gestimuleerd wanneer een prullenbak zich in de nabijheid van de bank bevindt;

draagt het college op:

- ieder openbaar bankje in Wassenaar te voorzien van een prullenbak;
- de raad binnen drie maanden te informeren over de stand van zaken met betrekking tot deze motie;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Wie is voor de motie? Voor zijn de fracties Hart voor Wassenaar en Lokaal Wassenaar! Wie is tegen? Dat zijn de fracties van het CDA, PvdA, VVD en D66 en hiermee is de motie verworpen. Daarmee hebben we de moties vreemd aan de orde van de dag gehad.

7. Vragenronde

De **voorzitter**: Dan kom ik ten slotte aan een tweetal sets vragen waarbij ik even voor de regie wil vragen – want dat is in de schorsing niet meer gelukt – of mijnheer Hendrickx ingaat op het aanbod van de heer Mulder dat die straks het voorzitterschap op zich neemt. Als u daar nog wat over zou willen zeggen? Dat zou wel handig zijn. Of gaat u zelf voorzitten?

De heer **Hendrickx**: Het lijkt me een ideale oplossing dat de heer Mulder voor gaat zitten. Dat heeft hij gisteren ook kunstig gedaan, moet ik zeggen. Hij attendeerde mij op het feit dat er 'plaatsvervangend voorzitter' op mijn bordje stond, ik had het verkeerde bordje met mijn naam erop gepakt, dus ik heb er alle vertrouwen in dat hij dit op een goede manier doet.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan is dat bij dezen opgelost en zal bij de tweede vragenset de heer Mulder het voorzitterschap overnemen. Maar we hebben nog een eerste set vragen over de jaarrekening 2022 en de bijeenkomst Vrienden van Wassenaar. Hé, die heb ik vaker gehoord vanavond. Het woord is aan de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Nu heb ik de verkeerde tekst bij me.

Voorzitter, het volgende, daar gaat de vraag ook over. Tijdens de bijeenkomst van de Vrienden van Wassenaar op 27 november 2023 werd op enig moment de volgende vraag gesteld door iemand in de zaal 'neem me niet kwalijk Theo – dat is de voorzitter van de Vrienden van Wassenaar – maar heel kort, wat is er dan gebeurd dat de provincie zei 'jullie hebben bepaalde incidentele uitgaven verkeerd geboekt?'. Dit is het letterlijke citaat van de vragensteller. Waarop de heer Van Doeveren, en het gaat om het relevante deel van zijn antwoord, letterlijk zei 'dat ging niet over de begroting, dat ging over de jaarrekening van het vorige college. Toen was er een structureel, ehm, de vorige wethouder had een overschot van € 3 miljoen bij de jaarrekening laten zien en de provincie vond dat te positief ingeschat en had uiteindelijk daar een tekort voor opgegeven en dat hebben wij bij de begroting weggewerkt. Dus dat is wel goed dat u dat trouwens vraagt, voor de liefhebbers, maar dat ging niet over de begroting maar over de jaarrekening...'. Zoals u weet is de begroting 2022 tot stand gekomen nog in de vorige raadsperiode met een andere coalitie en met een ander college, dan praat ik over de periode 2018-2022. Na de verkiezingen in maart 2022 is half 2022 het nieuwe college aangetreden. Vervolgens, nog voor de vaststelling van de jaarrekening, treedt het oude college af en stelt daarna het huidige college de jaarrekening vast. Wat het huidige college heeft bewogen om deze cijfers te produceren is onbekend, het enige dat ik heb vernomen is het commentaar van de provincie op de door dit college vastgestelde cijfers. De vragen:

1. Wanneer is de eerste conceptjaarrekening 2022 bij het college aangeleverd?
2. Wanneer heeft het college het besluit over de jaarrekening 2022 genomen?
3. Wanneer is de jaarrekening 2022 door de raad goedgekeurd?
4. Wanneer is de jaarrekening 2022 toegezonden aan de provincie?
5. De brief van de provincie is ontvangen op 4 september 2023. De heer Van Doeveren, de wethouder, zegt dat het bij de begroting is weggewerkt. Welke begroting en hoe?
6. Waarom is daar bij de begrotingsbehandeling niet over gesproken?
7. Zijn de uitspraken van de heer Van Doeveren ook het standpunt van het college?
8. Kan de heer Van Doeveren bewijzen dat zijn uitspraken waar zijn?
9. Zijn de uitspraken van de heer Van Doeveren onwaar?
10. Hoe verhouden de uitspraken van de heer Van Doeveren zich tot artikel 9.5 van het besluit van de gemeenteraad van de gemeente Wassenaar houdende regels over integriteit en bejegening uit de Gedragscode politieke ambtsdragers Wassenaar 2020?

Dat waren mijn vragen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de wethouder.

Wethouder **Van Doeveren**: Ja, voorzitter. Dit gaat denk ik over een deel van de tapes. Ik hecht er wel aan om wat context te geven bij het citaat, tenminste, dat denk ik, omdat het een vrij letterlijk citaat is van grofweg twee maanden geleden. Ik hecht eraan te zeggen dat...

De **voorzitter**: Ik kijk even naar de vraag want u stelde dat als een vraag en ik zie dat de heer Hendrickx... Maar dan graag alleen op de vraag of het ook de context is uit de tapes en niet een debat, want de volgorde is 'u stelt vragen, u geeft de antwoorden, en u kunt nog vervolgvragen

stellen'. Maar ik wil alleen even voor de zekerheid weten, want het was volgens mij een vraag. U wilde reageren op de vraag van de wethouder, de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: U voelt dat heel goed aan. Het gaat niet over de tapes. Het gaat over zijn uitspraken.

De **voorzitter**: Dan is het nu aan de wethouder en heeft die er klaarheid over om nu antwoorden te geven op de tien vragen die zijn gesteld door de heer Hendrickx.

Wethouder **Van Doeveren**: Voorzitter, klopt. De vragen zijn gesteld in de context, want ik hecht er wel aan te zeggen als er één citaat uit een bijeenkomst wordt gehaald dat degene die de vragen stelde – het zat ook al een beetje in de inleiding van de heer Hendrickx zelf – iemand was die zich afvroeg wat de kritiek van de provincie op de jaarrekening betekende voor de begroting die ik daar presenteerde. Daar heb ik uitgelegd dat het de jaarrekening betrof van een vorige begroting en de kritiek van de provincie zat op de jaarrekening, en dat je, wat je aan kritiek meekrijgt, verwerkt in het volgende meerjarig beeld bij de volgende begroting. Dat is de systematiek die we kennen. Dus dat betekent altijd dat de jaarrekening altijd is verwerkt. Die komt altijd in juli. De brief van de provincie komt altijd in het najaar en de opmerkingen over wat structureel en incidenteel mag worden toegerekend, worden altijd verwerkt in de begroting. Dat debat over wat structureel en incidenteel is, voer je steeds en het klopt dat de provincie had gezegd dat het iets te veel, dat het te positief was ingeschat. Dat heb ik uitgelegd om de zorgen over de kritiek van de provincie op de begroting weg te nemen want ze gingen over de jaarrekening en niet over de begroting die ik op dat moment presenteerde. En ook om de discussie daar enigszins te beperken over dit onderwerp omdat het niet ging over de begroting die ik daar presenteerde en alles wat de provincie had gezegd al verwerkt was in de begroting, zoals dat elk jaar volgens de systematiek plaatsvindt.

Waar ik zorgvuldig had moeten zijn, want ik heb de quote laten analyseren om ook zelf even te kijken 'waar is nu de consternatie over of waar komt nu de vraag eigenlijk überhaupt vandaan?', is dat ik had moeten zeggen dat de jaarrekening een technisch document is, een afrekening over een begroting – het ging inderdaad over een vorige begroting, namelijk de begroting van 2022 – maar dat de jaarrekening feitelijk is vastgesteld door dit college en niet door het vorige college zoals ik daar heb gezegd. Dus bij dezen wil ik daarop zeggen dat ik daar zorgvuldig had moeten zijn. Ik heb me daar gewoon in vergist. Feitelijk had ik moeten zeggen dat de jaarrekening voortvloeit uit de begroting 2022, maar dat die feitelijk wel degelijk is vastgesteld door dit college.

Als de heer Hendrickx vraagt wanneer het precies was, dan was het op 4 juli van dit jaar, toen heeft de raad goedkeuring gegeven over de jaarrekening van 2022.

Dan vraagt hij de... En als hij er trouwens aanstoot aan neemt, dat ik dat heb gezegd, dan bij dezen mijn excuus daarvoor, want het is zeker niet de bedoeling geweest. Het ging niet over... Ik heb ook de naam van de heer Hendrickx zelf helemaal niet genoemd. Ik wil ook gelijk reageren op de gedragscode. Ik heb ook eigenlijk niets negatiefs gezegd. Ik heb alleen maar gezegd wat de provincie heeft gezegd over onze jaarrekening in haar brief. Ik heb geen waardeoordeel gegeven over een persoon of een orgaan. Ik heb alleen maar gezegd wat de provincie over de jaarrekening heeft gezegd en dat is ook feitelijk zoals het was en dat hebben we ook verwerkt.

Dan vraagt de heer Hendrickx wat er gebeurd was met de brief van de provincie, 'u zegt dat die bij de begroting is verwerkt'. Ja, dat betreft de begroting 2024 in het meerjarig beeld tussen 2024 en 2027. De reactie van de provincie had betrekking op de presentatie van de incidentele versus structurele baten en lasten in de jaarrekening 2022 waardoor het structureel saldo dat de provincie beoordeelt extracomptabel werd gewijzigd. Het provinciestandpunt is in de strikte verdeling van structurele en incidentele lasten ook verwerkt in de meerjarenbegroting en verder, zoals we bij de begroting hebben gewisseld. Uiteraard zijn alle uitspraken die ik doe namens het college en dus ook bij dezen de correctie. Ik ben hem ook dankbaar voor de vraag, dat ik dat bij dezen kan corrigeren, want ik had dus moeten zeggen dat de jaarrekening voortvloeit uit de begroting van 2022, maar wel is vastgesteld onder dit college. Ik wil dat gewoon bij dezen rechtzetten op een faire manier.

De **voorzitter**: Dank u wel, wethouder, dan is er nu de mogelijkheid voor vervolgvragen aan de zijde van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik ben op zich verheugd over het feit dat de heer Van Doeveren antwoord geeft, maar ik ben daar niet happy mee. Ik ben er zeker niet tevreden mee. Het is iets te kort door de bocht, en dat had deze wethouder zonder meer moeten voorkomen, wanneer die zegt 'de vorige wethouder had een overschot van € 3 miljoen', op het moment dat ik 6 maart ben afgetreden. Het is feitelijk volkomen onjuist. Ik heb ook een aantal vragen niet beantwoord gekregen. Ik heb verder geen vragen, behalve de mededeling dat ik toch een klacht zal indienen wegens grensoverschrijdend gedrag jegens de heer Van Doeveren.

Wethouder **Van Doeveren**: Ik wil daar wel op reageren.

De **voorzitter**: Dat mag.

Wethouder **Van Doeveren**: Ik denk dat dat onterecht is omdat ik helemaal geen waardeoordeel over wie dan ook heb gegeven tijdens die bijeenkomst. En dat ik me heb vergist in wanneer de jaarrekening precies is vastgesteld, ik had inderdaad moeten zeggen dat het over de begroting 2022 ging en dat de jaarrekening daaruit voortvloeit. Dat had ik zorgvuldig kunnen zeggen en ik zeg dus nu ook met mijn eigen correctie 'de jaarrekening is toen vastgesteld, al onder dit college inderdaad, drie maanden nadat het vorige college is vertrokken'. En voor de rest zit er helemaal geen waardeoordeel over wie dan ook in. Ook niet tijdens de bijeenkomst. Ik heb alleen maar verteld wat de provincie vond van de jaarrekening en dat dat is verwerkt. En bij dezen de correctie daarop.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik zie dat u er een beetje mee worstelt, daar kan ik me alles bij voorstellen.

De **voorzitter**: Ik ga u er ook zo meteen nog een vraag op stellen, maar ik geef u de mogelijkheid om nog een reactie erop te geven.

De heer **Hendrickx**: Ja, ik heb nog één opmerking. Dat de wethouder het onterecht vindt, is niet aan de orde. Ik heb redenen om een klacht in te dienen en dat doe ik dan, punt. En dan gaat die de procedure in en dan weten we hoe die afgewikkeld zal worden, dus dat is dat. Voor de rest. Ik vind de verklaring van de wethouder onvoldoende, dat hij hier zegt 'ik had dat anders moeten doen', dat vind ik... Dit zijn van die opmerkingen die je in een gezelschap als met de Vrienden van Wassenaar gewoon niet kunt maken. Daar ligt de kern van het punt. 'Ja, ik had beter moeten nadenken', en alle dingen die erover gezegd worden... Iemand die zegt, een wethouder die zegt 'de vorige wethouder had een overschot van € 3 miljoen bij de jaarrekening laten zien', dan is dat niet waar. Met zijn kennis en zijn betrokkenheid bij de hele materie had hij dat nooit, nooit mogen zeggen en daar gaat het in dit verhaal over. Dat is in het openbaar gegaan. Er is het nodige over gezegd en dan is dat een onomkeerbaar feit geworden en ik vind dat in dat onomkeerbare feit dusdanig de grenzen overschreden zijn, dat dit gewoon niet kan.

De **voorzitter**: Goed, dan hecht ik er wel aan om even – want het is een openbare vergadering en dan is het ook altijd goed om even de context te schetsen van hetgeen u aangeeft. U kunt vragen stellen. Daar heeft de wethouder op geantwoord. Natuurlijk, het staat u vrij om een klacht in te dienen. We hebben daar overigens wel geregeld dat we een klachtenprocedure hebben via een vertrouwenspersoon politieke ambtsdragers. We zullen natuurlijk ook die klacht afwikkelen. Ik zit er alleen wel mee, en daarom keek ik toch wat zorgelijk, dat juist de mogelijkheid is die de raad geboden wordt om op alle mogelijke manieren het college ter verantwoording te roepen. Daar is de actualiteitsvraag een mogelijkheid toe. En aan de andere kant vind ik ook dat dit orgaan ook het moment is waarop je een vraag stelt aan het college en dus ook het college vraagt hoe het zit. Daar komt nu een reactie op en u sluit af met 'ik dien daarover een klacht in'. Dan zit ik wel te zoeken naar 'wat wilt u dan meer dan de uitleg die de wethouder heeft gegeven?' Want dan weten we ook waar u naar op zoek bent.

De heer **Hendrickx**: Heel simpel: een uitspraak van iemand, althans van een onafhankelijke beoordelaar, van de uitspraken die door een wethouder van de gemeente Wassenaar zijn gedaan, waarbij heel nadrukkelijk de referentie werd gelegd naar de vorige wethouder. Laat daar geen misverstand over bestaan, voor alle duidelijkheid, 13 december heb ik hier gestaan en zijn er heel veel dingen gezegd over mij. Het ging alleen niet over mij, maar iedereen kon aanvoelen dat het over mij ging. Het werd keurig in de pers nog eens een keer doorgefietst. Daar heeft deze raad niet adequaat op gereageerd. Wij hebben een motie van treurnis ingediend en die is afgewezen door een meerderheid van de raad. Ik geloof niet in de zelfzuiverende mogelijkheden van deze raad en ik geloof ook niet dat op een onafhankelijke manier hier een oordeel over geveld kan worden. Dus dan rest mij één weg, echt één weg en dan is dit voor te leggen aan de instantie die hier het oordeel over moet vellen. Dat heb ik bij dezen aangekondigd en morgen zal dat schriftelijk bij u aanwezig zijn.

De **voorzitter**: Helder. Dank u voor de duiding waarom u voor dit instrumentarium kiest, dat verklaart. Dan geef ik nu graag het voorzitterschap over aan de heer Mulder.

De **plv. voorzitter**: Heel goed. Dan voor de tweede set vragen, de heer Hendrickx, gaat uw gang.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, dank u wel. Ik moet u nog een keer complimenteren met uw scherpe ogen. U zag het, ik had het nog niet gezien, mijn naambordje. Maar goed, het is waar we zijn.

De volgende vragen. Het heeft een wat langere inleiding, maar het is wel heel relevant naar de mening van Hart voor Wassenaar. Het gaat over het functioneren van de democratie. Onlangs heeft de directie van De Wassenaarse Krant aan de politieke partijen laten weten dat de krant geen artikelen meer zal plaatsen zonder daarvoor een bedrag van € 689,70 inclusief btw, in rekening te brengen. Effectief betekent dit dat politieke partijen, in ieder geval onze politieke partij, indien daadwerkelijk betaling wordt verlangd, geen artikelen meer kunnen plaatsen. De Wassenaarse Krant heeft een monopolie in Wassenaar. Het is de enige gedrukte krant die huis-aan-huis wordt verspreid. Om de krant te ontvangen hoef je geen abonnement te nemen, je moet nalaten een sticker op je brievenbus te plakken die reclamepost verbiedt. In die zin is de krant niet meer dan een huis-aan-huis reclameblad. Zelf heeft de krant de pretentie om ook een krant te zijn. Door de jaren heen is de ontwikkeling geweest dat De Wassenaarse Krant zich positioneerde als min of meer serieuze krant, drager van nieuwsrapportages en in zijn algemeenheid draaischijf van wat in Wassenaar gebeurt. De Wassenaarse Krant kent ook gelieerde journalisten, fotografen en correspondenten. Mededelingen van de gemeente werden in deze krant gepubliceerd, hetgeen de krant als officieel orgaan statuut gaf en geeft. Een van de redenen om zich als krant te ontwikkelen, was dat slechts als reclameblad de weg van de brievenbus naar de stapel oud papier sneller en korter zou zijn. Met content zou de krant blijven liggen, gelezen worden en zouden advertenties effectiever zijn, waardoor de financiële resultaten beter uitvallen. Echter, De Wassenaarse Krant, bij monde van haar directie, stelt dat zij als bedrijf bepaalde rechten heeft met betrekking tot de door haar gepubliceerde stukken, het plaatsen van ingezonden stukken wordt gezien als een gunst. Voor zover bekend heeft De Wassenaarse Krant geen officieel nieuws- of redactiestatuut hetgeen een verklaring kan zijn van de houding van de directie en haar handelen. Ter lering wordt verwezen naar 'onze beginselen' van het NRC, ooit NRC Handelsblad, makkelijk te bereiken via de website. Degenen die een bedrijf leiden of ooit hebben geleid, hebben begrip van de maatschappelijke verantwoordelijkheid van hun onderneming en leggen dat veelal vast. Gegeven de positie van De Wassenaarse Krant en de rol die deze krant in de Wassenaarse samenleving heeft, mag van De Wassenaarse Krant verwacht worden dat hij zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid op voorbeeldige wijze op zich neemt. Echter, uit het recente handelen spreekt het tegendeel. De Wassenaarse Krant weigert met onmiddellijke ingang artikelen van politieke partijen te plaatsen. Daarmee wordt de veelzijdigheid van informatievoorziening aan de Wassenaarders sterk beperkt. Het geeft ook aan dat de monopoliepositie van een nieuwsplatform gebruikt kan worden voor andere doelstellingen dan de doelstellingen van de onderneming en daarom onwenselijk is. Vrije informatievoorziening is essentieel voor een goed functionerende lokale democratie. Informatie en bewustwording: het biedt lokale kiezers de kans om op de hoogte te blijven van standpunten en beleidsvoorstellen van diverse politieke partijen in Wassenaar. Dit draagt bij aan een goed geïnformeerde kiezersbasis.

Politieke diversiteit: het geeft ruimte aan verschillende politieke perspectieven en standpunten. Dat is vooral belangrijk in de democratische samenleving, waar diversiteit van meningen wordt gewaardeerd en waar de Wassenaarders een breed scala aan keuzes moeten hebben.

Eerlijke berichtgeving: het bevordert eerlijke en evenwichtige berichtgeving. Door artikelen van lokale partijen op te nemen, kan De Wassenaarse Krant laten zien dat ze niet partijdig is.

Democratische waarde: het ondersteunt de democratische waarden van vrije meningsuiting en open debat. De Wassenaarse Krant als pijler van de democratie speelde een cruciale rol bij het bieden van een platform voor diverse stemmen. Kortom, het publiceren van artikelen van lokale partijen in de lokale krant draagt bij aan een gezonde democratische bestuurscultuur.

De vragen aan het college:

1. Is het college van mening dat vrije communicatie tussen politieke partijen en Wassenaarders essentieel is voor een goed functionerende democratie en een goede bestuurscultuur?
2. Is het college van mening dat het niet plaatsen van artikelen van lokale partijen niet het meest verantwoordelijke maatschappelijke standpunt is?
3. Is het college van mening dat De Wassenaarse Krant een monopoliepositie heeft wat betreft de lokale gedrukte pers?
4. Wat zijn de totale uitgaven geweest aan De Wassenaarse Krant in 2023 door deze gemeente?
5. Wat is begroot om uit te geven aan De Wassenaarse Krant in 2024?
6. Is het college het eens met de stelling dat de gemeente van alle klanten van De Wassenaarse Krant de grootste is, zo niet een van de grootste?
7. Zonder de ontvangsten van de gemeente, wat is het financiële bestaansrecht van De Wassenaarse Krant?

8. Zal het college zich bijzonder inspannen om de plaatsing van artikelen van alle politieke partijen op zo kort mogelijke termijn te herstellen?

Dank u wel.

De plv. voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we voor beantwoording vanuit het college naar de burgemeester. Gaat uw gang.

Portefeuillehouder **De Lange:** Voorzitter, dank u wel en dank voor de vragen. Is het college van mening dat vrije communicatie tussen politieke partijen en de Wassenaarse essentieel is voor het goed functioneren van de democratie en een goede bestuurscultuur? Het antwoord is daarop: ja. Is het college van mening dat het niet plaatsen van artikelen van lokale partijen niet het meest verantwoorde maatschappelijk standpunt is? Kijk, het is natuurlijk aan De Wassenaarse Krant zelf om zijn eigen beleid te bepalen. Het is niet aan het college om de media te vertellen wat wel en wat niet moet worden gedaan. Het college hecht juist grote waarde aan persvrijheid en de onafhankelijkheid van de media in dezen. We hebben natuurlijk wel kennisgenomen van het standpunt van De Wassenaarse Krant, maar het is niet iets waar het college over gaat.

Is het college van mening dat De Wassenaarse Krant een monopoliepositie heeft? Het is natuurlijk feitelijk zo dat De Wassenaarse Krant de enige krant in Wassenaar is. Het is het enige huis-aan-huisblad, dat klopt, dat wekelijks in print verschijnt. Gelukkig is het medialandschap in Wassenaar breder dan dat, maar het klopt, het is de enige huis-aan-huiskrant.

Wat is de totale uitgave geweest aan De Wassenaarse Krant in 2023 op de gemeentepagina? Dat bedrag is in het jaar 2023 € 33.969,00 geweest. Dat is het basisbedrag van pak 'm beet € 25.000,00 plus nog zo'n € 8.000,00 dat erbij gekomen is voor themapagina's die vooral betaald worden uit projectbudgetten. Dat sluit dan ook aan op uw vraag over de begroting van de advertentiekosten in de begroting van 2024, van dit jaar. Daarin is opgenomen € 25.950,00 als basisbedrag voor de gemeentepagina's. Daar kunnen dus ook nog projectpagina's bij komen, evenals in het jaar 2023.

Verder. Zijn wij nu een van de, of zijn we de grootste adverteerder van De Wassenaarse Krant? Dat weet ik niet, want het college heeft namelijk geen inzichten in de bedrijfsmatige cijfers van De Wassenaarse Krant. Dus daar kunnen we u geen inzicht in verschaffen. Dat zult u echt aan De Wassenaarse Krant zelf moeten vragen. En wat betreft het financiële bestaansrecht zonder de ontvangsten van de gemeente, ook daar is het zo dat wij natuurlijk de financiële positie niet kennen van De Wassenaarse Krant.

Ik weet wel in algemene zin dat huis-aan-huisbladen het in Nederland hartstikke lastig hebben. De papierprijs is omhooggegaan, adverteerders nemen af. Dat zie je natuurlijk in heel Nederland. Als je kijkt naar hoe we in de afgelopen jaren van meerdere huis-aan-huisbladen uiteindelijk naar één Wassenaarse krant zijn gegaan, is dat volgens mij in medialand, en dat geldt in algemene zin, overigens niet alleen voor huis-aan-huisbladen, natuurlijk geen vetpot.

En dan de laatste vraag. Zal het college zich in het bijzonder inspannen om het plaatsen van artikelen van alle politieke partijen op zo kort mogelijke termijn te herstellen? Die vraag zou ik eigenlijk anders willen beantwoorden. Het college en deze portefeuillehouder van Communicatie zou niets liever willen dan met een actieve raads werkgroep aan de gang gaan om te kijken naar de wijze waarop we op een goede manier invulling kunnen geven aan de communicatie met de inwoners van Wassenaar. Die raads werkgroep is nog niet van de grond gekomen. Maar ik ben het met u eens dat de recente ontwikkelingen daar misschien wel een extra impuls voor zijn om dat wel te doen en te kijken naar... Dan moeten we ook de verschillende organen goed in ogenschouw nemen en de raad in zijn eigen, zelfstandige rol die hij heeft, om samen met de griffie en uw raads werkgroep die er dan komt te kijken hoe de informatie aan de inwoners van Wassenaar over het werk van dit belangrijke orgaan vorm en inhoud gegeven kan worden. En dan zullen we ook moeten kijken wat daar de ambitie op is, welke middelen daarvoor ter beschikking worden gesteld. Maar dat lijkt mij zeker aan de orde en dat lijkt me ook de goede weg om te kijken naar hoe we ervoor kunnen zorgen dat één ding geborgd blijft, dat is natuurlijk ook wel van belang, dat er vrije pers is en vrije nieuwsgaring, maar dat er ook een mogelijkheid bestaat waar dit instituut natuurlijk kan laten zien wat men daarin doet. Dus vandaar een warm pleidooi voor een snelle start van deze raads-communicatiewerkgroep.

Voorzitter, zo waren mijn antwoorden.

De plv. voorzitter: Dank u wel burgemeester. Ik kijk naar de vraagsteller, de heer Hendrickx. Gaat uw gang.

De heer **Hendrickx:** Ja, voorzitter, vraag 8 is niet beantwoord. Ik vind het een mooi verhaal dat u houdt, maar vraag 8 gaat er eigenlijk om, of het hele stuk gaat er eigenlijk om, of de individuele lokale partijen en landelijke partijen, of in ieder geval Wassenaarse partijen, de toegang krijgen tot De Wassenaarse Krant als enige gedrukte krant om daar pagina's of artikelen te plaatsen. Alle

andere dingen, of wij met elkaar gaan proberen om een krant te kopen, of weet ik veel wat we allemaal met elkaar gaan doen, vind ik op dit moment niet aan de orde. Er is een actuele kwestie en dat is dat De Wassenaarse Krant weigert, althans, zich ruim laat betalen. Dus ik herhaal mijn vraag en ik zou toch een direct antwoord daarop willen hebben: zal het college zich bijzonder inspannen om de plaatsing van artikelen van alle politieke partijen op zo kort mogelijke termijn te herstellen?

De **plv. voorzitter**: Dank u wel, het college, de burgemeester.

Portefeuillehouder **De Lange**: Het meest directe antwoord is: nee, want dit is namelijk niet de taak van het college om dat te doen. Het is namelijk een keuze geweest van De Wassenaarse Krant. Overigens, de vrije nieuwsgaring blijft natuurlijk gewoon plaatsvinden. Ook over deze avond zal ongetwijfeld bericht worden. Maar daarom, zeg ik u, lijkt mij het juist zo verstandig om nu met een raads werkgroep te gaan kijken hoe invulling gegeven kan worden aan deze lacune die is ontstaan en wat de beste manier is om daar weer invulling aan te geven en dan zullen we ongetwijfeld met De Wassenaarse Krant daarover het gesprek aangaan als de werkgroep daar ideeën over heeft ontwikkeld.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel. U heeft daar een vervolgvraag op. De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, dan rechtstreeks aan de portefeuillehouder, dit is geen onbelangrijk onderwerp. Je hoeft niets open te slaan wanneer het over democratie gaat, om direct te lezen dat vrije informatie-uitwisseling van het grootste belang is voor een fatsoenlijke... U beaamt dat, we hoeven daar geen discussie over te hebben. We weten in ieder geval één ding, dat is dat De Wassenaarse Krant de enige geprinte krant is in Wassenaar en daarin heel relevant is. U zegt 'nee, het college zal zich niet bijzonder inspannen', maar ik heb niet om een realisatiedoelstelling gevraagd, ik heb om een bijzondere inspanning gevraagd om de plaatsing van de artikelen terug te krijgen. Ik heb in de vraagstelling een aantal dingen aangegeven waardoor dat mogelijk kan zijn. Het kan toch niet zo zijn – en dat komt in mijn vraag dan ook aan de orde – dat deze gemeente goedgekeurd door deze raad tussen de € 30.000,00 en € 35.000,00 uitgeeft aan een krant die vervolgens weigert om artikelen van partijen in deze raad te publiceren. Daar heeft u een mogelijkheid, onderhandelen is het nastreven van eigenbelang in wederzijdse afhankelijkheid. De afhankelijkheid van De Wassenaarse Krant is geld van deze gemeente en de afhankelijk van deze gemeente naar De Wassenaarse Krant is dat ze zich openstellen voor het publiceren van artikelen van alle politieke partijen. Dan heeft u in ieder geval een mooi uitgangspunt om daarover in gesprek te gaan. Als u dan zegt 'ja, we gaan het gesprek met De Wassenaarse Krant niet aan', dan denk ik dat in het kader van de bestuurscultuur en in het kader van verbetering van de democratie hier tekort wordt geschoten en ik stel als laatste vraag daarover aan u: vindt u dat dan ook?

De **plv. voorzitter**: De vraag was duidelijk. Burgemeester.

Portefeuillehouder **De Lange**: Nee, dat vind ik niet, het gaat over de weg die je daarnaartoe bewandelt en ik geef aan dat het mij goed lijkt om met een raads werkgroep, zoals dat eerder ook een goed idee is gevonden, te kijken naar op welke manier invulling gegeven kan worden. Ik heb ook aangegeven, dan lijkt me dat zeker goed, en die inspanning zou ik zeker wel willen doen, dat we daar dan ook op basis van die ideeën met De Wassenaarse Krant over in gesprek gaan. Want ik deel het zeer met u: vrije pers is van belang, goede pers, een breed, divers aanbod aan media, die het democratisch proces in het dorp volgt, is van het grootste belang en als we dat kunnen stimuleren en verder kunnen aanwakkeren met elkaar, ben ik daar groot voorstander van. Voor dat deel wil ik me graag inspannen.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel voor de beantwoording. U heeft nog één vraag, de heer Hendrickx?

De heer **Hendrickx**: Een afsluitende opmerking. Ik ben teleurgesteld door het antwoord van de burgemeester. Ik had verwacht dat hij zich meer zou willen inspannen voor de individuele vrijheid van politieke partijen om iets te communiceren met de Wassenaarder. Dit riekt naar controle en riekt hoe we dit met elkaar onder controle moeten krijgen. In ieder geval zal ik in mijn fractie bespreken dat wij niet zullen deelnemen aan een raadscommissie die zal werken aan hoe deze raad communiceert met de Wassenaarders, dat kan altijd maar dat kan pas nadat de individuele vrijheid van communicatie is hersteld en weer is geworden zoals die moet zijn en was. Dat is mijn laatste opmerking en dit is ons standpunt en zo zullen wij ermee omgaan. Dank u wel.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel. U heeft geen behoefte om te reageren? Dat is goed.

Portefeuillehouder **De Lange**: Eigenlijk wel. Wat ik altijd ingewikkeld vind... Ik hecht er grote waarde aan om uiteindelijk hier te staan voor de waarden die hiervoor staan. In Nederland hebben we een land waar kranten gewoon persvrijheid hebben. Binnen die mogelijkheden, zijn er in Nederland de nodige brokken geweest waar gemeenten bezig zijn geweest om invloed uit te oefenen. Ik ben niet van die school. Maar wat ik hier aanbied, is: laten we nu eens met elkaar – en dat is overigens ook iets van 'hoe werken we hier met elkaar?' – kijken, gegeven deze nieuwe situatie, hoe wij de communicatie kunnen verbeteren met onze inwoners van Wassenaar. Dat kan op verschillende manieren en daar is ook De Wassenaarse Krant een actor bij. Dat is een andere weg om hetzelfde doel te behalen en ik denk dat het belangrijk is om te staan voor die waarden en verder werp ik elke andere kwalificatie verre van mij. Leve de vrije pers.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik het voorzitterschap weer overdragen aan de voorzitter van de raad.

De **voorzitter**: Dan dank ik de heer Mulder voor het waarnemen van het voorzitten. Dank daarvoor.

8. Sluiting

De **voorzitter**: Dan zijn we bij agendapunt 8 gekomen, namelijk de sluiting van de vergadering en als er niets meer aan de orde is, en dat is het geval, zie ik u graag terug tijdens de raad op 30 januari a.s. Ik sluit hierbij de vergadering.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad d.d. 30 januari 2024

De griffier,

dhr. J. Kleinhesselink

De voorzitter,

dhr. L.A. de Lange